

SOBAT

13e jaargang nr. 6 - december 1998

nummer 62

VOMI

VERENIGING
OUD MILITAIREN
INDIËGANGERS

Om aan de veelvuldige vraag naar foto-prentbriefkaarten van het **Nationaal Indië-monument 1945-1962** in Roermond te kunnen voldoen heeft de stichting **Nationaal Indië-monument 1945-1962** nu sets met vier verschillende prentbriefkaarten laten maken.

De kosten per set van vier foto's bedragen f 5,- eventueel bij toezending per post vermeerderd met f 1,60 aan porto. De prentbriefkaarten kunnen worden besteld bij het secretariaat van de stichting: Mauritslaan 1, 6074 AS Melick (tel. 0475-532094).

groepsreizen naar Indonesië voor de **Indië- en Nieuw Guinea-veteraan**

Programma's naar West-, Midden- en Oost-Java, Zuid- en West Sumatra, de "Vogelkop", Jayapura (Hollandia), Biak en Merauke. Mogelijkheden tot verlenging naar Lombok, Bali of Sulawesi of Baliem vallei.

Wilt u een voorlichtingsmiddag bijwonen, nadere informatie of een compleet reisprogramma toegezonden krijgen? Bel ons tijdens kantooruren van maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur. Vragen naar Alice Hughan, Richard v.d. Bel of naar Ans Fanggidaej-Jongkind.

Of reist u liever niet in groepsverband en toch verzorgd? Vraag dan naar onze brochure Indonesië "Van Sabang tot Merauke". Heeft u alleen een vliegbiljet nodig, dan kunt u daarvoor ook bij ons terecht.

Kantoor: Baden Powellweg 130 - 1069 LK Amsterdam.

Tel.: 020-619 93 77 / 619 93 96 Fax: 020-610 16 11

open ma. t/m vrij. 9-17 • Za. 10-14. Zaterdags telefonisch niet bereikbaar

SOBAT

Officieel orgaan van de
Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

Raad van Advies

voorzitter: M.M. Bakker, res. luitenant-kolonel der artillerie b.d.
leden: R. Boekholt, brigade-generaal der fuseliers b.d.
H. Boschma, oud burgemeester
W. Epke, Ridder MWO, brigade-generaal der infanterie b.d.
S.A. Lapet, Ridder MWO, kolonel der infanterie b.d.
J.A. Bucher, kolonel der cavalerie
Chef Staf I Divisie "7 December"
T.H.A. Rump, luitenant-kolonel van de Intendance Staf Inspecteur Generaal der Krijgsmacht

Algemeen Bestuur

voorzitter: J. Dijkema
2e voorzitter: drs. T. Lentz
secretaris: G. Detsman, Brongers 68,
3068 PB Rotterdam, tel. 010-2860486
fax 010-2860553

penningmeester:

J.A. Broeder, Moeraslanden 8
8332 KW Steenwijk,
Tel.: 0521-515460
postbanknummer 42.39.398
banknummer 45.85.91.300 t.n.v.
Vereniging Oud Militairen
Indiëgangers
Rotterdam

afg. adjunct: C.L.W. van Haelen
leden: N. den Hollander
Victor C. Beldië

Ledenadministratie

N. den Hollander
Scharmsstraat 210, 5345 LG Oss,
tel. 0412 625109

Sociale Commissie

voorzitter: V.C. Beldië,
Van Nijenrodestraat 117,
2597 RL Den Haag, tel. 070-3290531

Redactiecommissie

eindredacteur: L.C. Zegers, Zonstraat 118, 8463
AE Kerkrade, tel./fax 045-5454013
leden: R. Grit, Balloo 90, 9458 TD Balloo,
tel./fax 0590-341361
J. Zwaan, Lijstje 45, 1034 KN
Amsterdam, tel. 020-6319151

Boeken ter recensie zenden aan:

J. Zwaan,
Lijstje 45,
1034 KN Amsterdam

Correspondentie

- opgave nieuwe leden, adreswijzigingen, bericht van overlijden e.a. richten aan de secretaris van de vereniging waartoe men behoort - zie secretariatsadressen onder "VERENIGINGSNIEUWS".
- zaken VOMI-Nederland betreffend richten aan de secretaris van het algemeen bestuur.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten en/of veranderingen aan te brengen of, zonder opgaaf van reden, niet te plaatsen.

De redactie kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van de geplaatste artikelen.

De artikelen geplaatst in dit blad behoeven niet noodzakelijk de mening van het algemeen bestuur weer te geven.

Overname van artikelen is toegestaan mits met bronvermelding.

Druk: Koninklijke De Swart

DOELSTELLINGEN

De vereniging heeft ten doel:

het behartigen van de ideële, materiële en immateriële belangen van Oud Militairen Indiëgangers, die bij de Nederlandse Krijgsmacht in voormalig Nederlands Oost-Indië, respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinea hebben gediend;

het behartigen van de belangen van de nageslachten betrekkingen van hen die als direct gevolg van militaire dienstverrichtingen om het leven kwamen of tengevolge daarvan invalide werden;

het herdenken van hen die gevallen zijn tijdens militaire dienstverrichtingen in voormalig Nederlands Oost-Indië respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinea en/of aangrenzende zeegebieden, alsmede van hen die tijdens, door of tengevolge van krijgsgevangenschap, ziekte of ongevallen in of in en door militaire dienst zijn overleden.

De vereniging tracht het gestelde doel te verwezenlijken los van elke partij-politieke richting, levensovertuiging of religie.

De vereniging staat open voor samenwerking, onder voorbehoud van zelfstandigheid, met verenigingen die zich op overeenkomstig terrein als de V.O.M.I. bewegen en aanverwante doelstellingen nastreven.

(artikel 2 van de statuten)

Het lidmaatschap staat open voor een ieder die in het voormalig Nederlands Oost-Indië/Indonesië en Nieuw Guinea in militaire dienst is geweest en voor weduwen van militairen die hieraan hebben voldaan.

SOCIALE COMMISSIE

Voorzitter

Victor C. Beldië
Van Nijenrodestraat 117
2597 RL Den Haag
tel. 07 03 28 05 32

sociale
VERENIGING
VOMI

omgesloten bij

stichting
vereniging
platform

SOCIAAL COMMISSARISSEN

Groningen

vacant

Friesland

Hans N. Blom
Gerben Ypenastraat 13
8723 CP Koudum
tel. 05 14 52 21 07

Flevoland

Frits H.A.M. Franzen
Haf 75
8212 XN Lelystad
tel. 03 20 23 23 96

Utrecht* Gooi

Eppo R. Schweertman
Lutbecht 37
1216 KR Hilversum
tel. 03 5 76 21 78 09

Overijssel

Jan Tammer
Valeriusstraat 87
7804 CP Almelo
tel. 05 46 81 94 36

Rivierland/ Oost Gelderland

Jo H.F. van Son
Nimrodstraat 113
6531 LE Nijmegen
tel. 024 3 55 76 84

Zuid-Holland Zuid

Gerard J. Ritstier
Revisstraat 25
3314 AP Dordrecht
tel. 078 6 13 25 72

Noord-Brabant Oost

Antoon P. Pennings
Thurbeckstraat 103
5344 SM Oss
tel. 04 12 62 35 15

Drenthe

Jannie van As-Dijkstra
Schuttevoer 102
7906 GD Hoogeveen
tel. 05 28 27 61 98

Veluwe

Peter H.J. Holstbergen
Berkenoord 107
8172 AR Vaassen
tel. 05 78 37 59 35

Zeeland

Tom Kooger
M. Coehoortgracht 44
4381 BT Vlissingen
tel. 01 18 46 30 08

Limburg

Harry J.A. Dale
Haaslanerweg 49
6132 CL Sittard
tel. 04 6 4 52 13 18

Zuid-Holland Noord

Bob Vachoud
Beatrixlaan 10
2751 XC Moerkapelle
tel. 07 9 5 83 16 37

Noord-Holland

Han J. Hermans
Egelslantierlaan 26
2015 KJ Haarlem
tel. 02 3 5 24 00 10

Noord-Brabant West

vacant

Canada & USA

Gerard Ledderhof
149 Sandwell Drive
Oakville, Ont. Canada,
L6L 4P1
tel. (905) 827-3215

FONDS SOCIALE ZORG

Beheerder

Leon van Eijk
Oost Komantweg 12A
2461 EP Ter Aar
tel. 0172 60 27 05

Assistent beheerder

Tjibbe J. Geester
A. van Housdenstr. 15
2461 VJ Ter Aar
tel. 01 72 80 24 52

Propagandist

Jaap J.C. Strunrood
Binnenhof 36
6715 DP Ede
tel. 0318 63 81 80

Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

- ingeschreven in de registers van de Kamer van Koophandel te Arnhem - onder letter en nummer V 123191 -

Jaarcontributie minimaal f 30,00
inclusief 6x per jaar "Sobat"

nummer 62 - 13e jaargang nr. 6
december 1998

Bij de Voorplaat

Kerstfeest in de tropen mist de in onze windstreken gebruikelijke sfeer. Er zijn geen donkere dagen voor kerstmis, geen mistletoes, hulsttakken, zilveren natuurklokjes en sparrenbomen. Er is geen sneeuw, vorst en witte rijm.

Wat is er dan wel?

Hitte, felle zon, zoete nachten, palmen en een uitbundige flora en plantenzie in een altijd groene wereld.

De familiegezelligheid en kerstdiners zijn nooit als thuis.

En ondanks het ontbreken van de gezellige Nederlandse kerstsfeer probeert de westerse mens toch een zekere kerstsfeer te scheppen in een omgeving die in niets op onze westerse gezelligheidscultuur lijkt of met de Nederlandse kersttradities overeenkomt. De gekerstende mens zoekt iets vertrouwd in een totaal andere wereld.

De op de omslag van dit 'Sobat'-nummer afgebeelde uitbundige bloemen-tros, rood als het bloed van de Verlosser, kan in de tropen soms dienen als symbool van het feest van Christus geboorte. Het betreft hier de bloemen van de wilde pisang of sierbanaan, *bacova* op Sumatra (Musaceae). De plant bestaat uit een steel waarop schutbladen staan die in hun oksels dwarse rijen bloemen dragen. In het vlees van de bloemen bevinden zich vele zaden (bessen). De vrouwelijke bloemen vormen daarbij zonder bevruchting vruchten.

De kerstafbeeldingen (symbolen) waaraan wij al eeuwen gewend zijn tonen ons traditioneel fraaie witte kerkjes op besneeuwde heuvels te midden van bejzeldde sparren, stemmig overgoten met een zilverachtig waas. Deze beelden symboliseren

Foto ingezonden door sobat A.H. Bokhorst, Zeist.

onze visioenen bij de winterse kerstfeestviering. In onze windstreken is het kerstfeest als het gechristianiseerde joelleest van de oude Germanen een lichtoase in de donkerste dagen van het jaar. De duisternis wordt verjaagd met wild geraas om in januari gevolgd te worden door de hergeboorte van het natuurlijke licht.

In de seizoenloze tropen, waar de

banaan wijd en zijd groeit, kent men deze wisseling van licht en donker, winter en zomer, uiteraard niet. Terwijl de westerlingen en gekerstende autochtonen, in hun voetspoor, het feest van Christus geboorte toch in een zekere westerse sfeer proberen te vieren. Gezien het ontbreken van sneeuw, vorst, sparren en diffuus licht in de atmosfeer, die het verjagen van de duisternis en de daarin florende boze geesten, met veel lawaai en vuurwerk (joelleest), met zich meebrengt, probeert de gekerstende ingeborene en overgeplante westerling in de tropische omgeving andere symbolen dan in het moederland, in de plaats van de westerse (Christelijk Europese) symboolbeelden te stellen.

De prachtige bloemen van de sierbanaan kunnen daar, mijns inziens, heel goed plaatsvervangend voor dienen.

Prettige Kerstdagen en een voorspoedig nieuwjaar, na een zeer aangename jaarwisseling, wordt u toegewenst door de redactie van 'Sobat' mede namens de VOMI-Nederland.

J. Zwaan

Kopij voor het volgende nummer inzenden vóór **26 december a.s.**
S.v.p., zo mogelijk, eenzijdig getypt insturen met anderhalve of twee regels afstand.

Van de Bestuurstafel

Met veel instemming hebben wij het bericht ontvangen dat aan Ger de Jong, voorzitter van VOMI Zuid-Holland Zuid, een onderscheiding is verleend door de Bond van Wapenbroeders waarvan hij ook lid is. Hij ontving het Ere-kruis voor al zijn werk voor de Indië-veteranen in het zuiden van Zuid-Holland. **GER, VAN HARTE PROFICIAT, JE HEBT HET DUBBEL EN DWARS VERDIEND.**

Onlangs werd de ledenvergadering van VOMI Nederland gehouden. Dit is een vergadering van afgevaardigden van de besturen van de 'regionale' VOMI's in Nederland.

Voor de goede orde wordt vermeld dat alle VOMI's in Nederland zijn aangesloten bij VOMI Nederland.

VOMI Nederland draagt onder andere zorg voor de centrale uitgifte van ons blad en heeft de redactie en uitgifte onder haar verantwoordelijkheid.

Ook de Centrale Ledenadministratie berust bij VOMI Nederland.

Tijdens de recente ledenvergadering in de Prins Bernhardzaal van de BNMO te Doorn is ondermeer gesproken over

Rectificaties

Bij de voorplaat (Sobat 61) dient op de regels 4 en 5, in de derde kolom van pagina 2 in plaats van "3-6 R.I. en 4-6 R.I." te worden gelezen: "4-6 R.I. en 5-6 R.I."

Excuses hiervoor. H.L.J. Eweg.

Op pagina 12 (Sobat 61) 1e kolom, regel 8, is er sprake van 5-12 RI, dit moet 5-2 RI zijn.

Sorry.

de aanpassing van de richtlijnen voor het sociale werk van en door de aangesloten verenigingen. De verantwoordelijkheid berust direct bij de aangesloten verenigingen en binnen VOMI Nederland blijft Victor Bridié de man voor de niet tot de aangesloten verenigingen behorende zaken op sociaal gebied.

Gedurende de vergadering werd ook de vraag gesteld waarom er nu zo nodig naast het Indië-monument te Roermond in zoveel gemeenten plaatselijke monumenten moeten komen

Alle lezers van ons blad 'Sobat' wensen wij een goed, gezond, voorspoedig, droog en aangenaam laatste jaar van deze eeuw en dit millennium toe.

Sociale Commissie Utrecht-'t Gooi

De sociale commissie van Utrecht-'t Gooi bestaat uit de volgende personen:

sociaal commissaris:
E.R. Schweertman, Lutherhof 37,
1216 KR Hilversum, tel. 035-6217809.
medewerkers sociale commissie:

H. van Ewijk, Sterkenburglaan 2,
3972 ME Driebergen, tel. 034-3516496.
Ph. Meas, Sophialaan 31,
1213 XL Hilversum, tel. 035-6212044.
J. van Ede, Avalonpark 27,
3813 HG Amersfoort, tel. 033-4722631.

Wanneer U bijzonderheden wilt melden omtrent ziekte, langdurige opname in een ziekenhuis, of anderszins, verzoeken wij U dit aan ons op te geven, opdat wij de geëigende maatregelen kunnen treffen, ondermeer door bezoeken etc.

Wij zullen ten alle tijden voor U paraat staan, daartoe hebben wij ons verplicht.

E.R. Schweertman

voor in Indië achtergebleven militairen. Deze vraag is in feite zeer eenvoudig te beantwoorden:

- * Het Indië-monument te Roermond is een monument van en voor de Indië-veteranen die er hun gevallen kameraden kunnen herdenken. **WIJ MOGEN DE RUIM 6.200 ACHTERGEBLEVENEN NIMMER VERGETEN.** Daarom het monument te Roermond.
- * De plaatselijke monumenten zijn bedoeld voor de naaste verwanten en bekenden die in het verre Indië zijn achtergebleven. Zij kunnen daar, in hun eigen omgeving, met en in hun eigen kring, hen gedenken die in hun familie-en kennissenkring een lege plaats hebben achtergelaten. **Vandaar dat het zo ontzettend belangrijk is dat hun namen op die monumenten zijn of worden vermeld.**

Legermuseum Delft

Soldatensouvenirs in Batik 1945-1950. Zoals U reeds eerder in de 'Sobat' kon lezen is er in het Legermuseum, Korte Geer 1 in Delft (veteranenpashouders hebben op vertoon van deze pas vrije toegang in dit museum) een unieke tentoonstelling van batikdoeken, die men in bovengenoemde periode, vaak onderdeel-gewijze, liet maken om als souvenir mee naar huis te nemen.

Deze tentoonstelling werd op 3 juli jl. geopend en vele sobats hebben deze, vaak zeer prachtige, doeken gezien en zijn, uiteraard, ook de andere in het museum aanwezige militaire zaken gaan bezichtigen. Mocht U de batikdoeken nog willen zien, dan kan dat nog tot en met 28 februari 1999 (eerste kerstdag en 1 januari gesloten).

Openingstijden:
dinsdag t/m vrijdag 10.00-17.00 uur,
zaterdag, zon- en
feestdagen: 12.00-17.00 uur.

Kerstmis in zevenvoud

Zeven is zowel in de joodse als christelijke getallen-symboliek het getal der volheid. De volheid des levens. De volheid der tijden. De ganse kosmos en de volheid van God en hemel. Eeuwigheid.

Karel van Zevenhoven herinnerde zich op deze eerste kerstdag van het jaar 1948 dat het nu al de zesde kerst was die hij ver van huis in oorlogsomstandigheden beleefde.

Elke kerstdag, die hem jaar op jaar in grote gevaren had gebracht, had hij zijn makkers in de onderduik en het verzet en later zijn sobats in Indië bij uitredding uit levensgevaar of hachelijke omstandigheden begroet met zijn persoonlijke slogan: "Volgend jaar in Jeruzalem". Karel had deze groet en zegenwens overgenomen van zijn jiddische memme, de moeder van zijn moeder, die hem deze spreuk toevoegde na elk joods feest of na iedere onaangename calamiteit. Zelf had hij deze eigenlijk joodse heilwens altijd vertaald als: "Jeruzalem is het symbool van de eeuwige vrede, de verlossing van de verdrukking. Hoop in lijden. Hoop op vrede en bevrijding. Hoop op vrijheid en altijd-durende rust. Het vaste geloof in betere tijden en terugkeer naar een verloren thuis en vaderland. Vrede na oorlog. Gezondheid na ziekte. Heil na onheil. Leven na de dood. Nooit eindigend geluk". Kortom de volheid van alle zaken op aarde.

Kerst 1943 was Karel als ondergedoken student, die geweigerd had de door de Duitsers geëiste loyaliteitsverklaring voor studenten te tekenen, bijna het slachtoffer geworden van een nachtelijke razzia in het noord-Friese dorp waar hij een schuilplaats had gevonden.

In de kerstnacht van 1944 hadden Duitse politiemannen de boerderij van de Wieringermeerboer waar hij voor het verzet werkzaam was overvallen en in brand gestoken. De boer was wegens wapenbezit doodgeschoten. (verborgen gedropte wapens). Hijzelf ternauwernood ontkomen. Eerste kerstdag 1945 had hij als oorlogsvrijwilliger in opleiding voor kaderlid van de expeditie-macht op wacht gestaan aan de Schotse noordkust, geteisterd door storm, sneeuw en vorst. Bijna bevroren was hij bij terugkeer van wacht in de gloeiend heet gestookte wachttruimte in coma geraakt en slechts dank zij snel ingrijpen in leven gebleven.

Vijfentwintig december 1946 had hij urenlang staan mijmeren op de voorplecht van het de wateren van de Indische Oceaan doorklievende troepenschip op weg naar Indië. Een beetje melancholiek, angstig en huiverend voor de toekomst. Een bang voor gevoel voorspelde hem zijn naderende dood. Christus geboortefeest 1947 was gekenmerkt door een zware aanval van Indonesische guerrillas op de rubberonderneming X, waar hij als commandant van de ondernemingswacht fungeerde. Tijdens de gevechten met de aanvallers waren zowel van de ondernemingswacht en het plantagepersoneel als van de peloppers velen gesneuveld. De onderneming werd verwoest. Karel slaagde er met grote moeite in met enkele van zijn mannen, achtervolgd door de overvallers, te ontkomen.

En vandaag was het opnieuw kerstdag, 1948. Het bataljon waar Karels peloton deel van uitmaakte, marcheerde op naar een kleine provincie-stad in Midden-Java. De opmars van het Nederlandse leger in het kader van de tweede positionele actie was in volle gang. Al dagenlang waren zware gevechten geleverd. Het bataljon betreurde reeds verscheidene gevallen. Ook deze dag werd weer rondom hevig geschoten. In het zijterrein, aan beide zijden van de weg waarover de Nederlandse kolonnes oprukten, knalde onophoudelijk geweer- en mitrailleurvuur. Mortieren schoten hun granaten over de heuvels. Soldaten renden, het geweer in de aanslag, door de sawahs. Kampongs brandden. Geuren van kruidamp en zwavel verpestten de atmosfeer. Links vanuit de flank barstte plots een zwaar geweer- en mitrailleurvuur los. Kogels deden het water in de sawahs opspatten. Karels peloton ging in dekking. Beschermd door de afscheidingen tussen de rijstakkers bleven de soldaten liggen. Een regen van kogels floot boven hun hoofden in de richting van de straatweg, waar Nederlandse pelotons langs oprukten. De troepen op de weg vuurden massaal terug. Even temperde het vijandelijke vuur. "Voorwaarts" beval Karel. Zijn mannen sprongen

over de sawahdijkjes naar voren. Hijzelf rende vooraan mee. Op dat ogenblik ontmoette hem de man met de hamer. Een kogel boorde zich in zijn hals. Een straal bloed spoot uit de getroffen slagader. Een sergeant, die achter hem rende, drukte de ader met zijn duim dicht. Twee hospikken met een brancard kwamen aanhollen. Voorzichtig legden ze het lichaam van de luitenant op de brancard. Een geïmproviseerd drukverband werd aangebracht. Het bloeden werd minder. De sergeant die naast de brancard liep, waarop de hospikken de gewonde naar de straatweg droegen, legde zijn hand op de arm van Karel. "Hoe gaat het nu luit?" vroeg hij. Meteen sprong de wond open. Bloed doordrenkte de brancard en kleding van de gewonde. "Tot volgend jaar in Jeruzalem. Jan" fluisterde hij tegen de onderofficier. Toen verstikte het bloed zijn stem en leven. Op de kerstdagen van 1949 nam de bataljonscommandant met een korte toespraak afscheid van zijn bataljon. Het was het laatste appél vóór de ontschepping aan boord van het, aan de Rotterdamse kade gemeerde, troepenschip. De legerpredikant nam het doden appél af. Zeventwintig mannen van dit bataljon zouden nimmer terugkeren. De jonge dominee riep luid de namen van in Indië gevallen af. Na het noemen van elke naam, in alfabetische volgorde, meldde de bataljonsaalmoezenier, die stram in de houding naast de veldprediker stond, de afgeroepene met sonore stem present, 27 keer. Het was doodstil op het windrige koude dek van het zacht deinende schip. Karel van Zevenhoven was de laatste die werd afgeroepen. "Hij sluit de namenlijst op deze lijst", besloot de dominee het dodenappél. Alhoewel hij niet de laatste was die ons ontviel. Maar het is vandaag wel precies een jaar geleden dat Karel van Zevenhoven sneuvelde. Hiermee wil ik deze droevige plechtigheid afsluiten. Nu we voorgoed uit elkaar gaan, geef ik U mijn laatste zegenbede en de laatste woorden van de luitenant Van Zevenhoven: "Vrede zij U allen broeders/kameraden. Tot volgend jaar in Jeruzalem". J. Zwaan

Onthulling naam-plaquette

Nijmegen

Op vrijdag 11 september jl. kwamen vele nabestaanden, veteranen en genodigden naar het Nijmeegse Stadhuis voor een herdenkingsbijeenkomst voor de in de jaren '45-'49 in Indië omgekomen militairen. Tevens werd een plaquette met de namen van alle betrokkenen (59) onthuld onder de in 1997 reeds geplaatste plaquette ter nagedachtenis aan alle Nijmegenaren die daar hun leven lieten.

De Burgemeester van Nijmegen, Mr. E.M. d'Hondt, stelde ondermeer dat wij vanmiddag gezamenlijk stil staan bij een fase uit de geschiedenis die voor de meesten onder ons een 'andere wereld' betreft, maar die tegelijkertijd in onze stad wel het leven van tientallen families en gezinnen ingrijpend en onomkeerbaar veranderde. Aan de strijd in Nederlands Oost-Indië namen honderden jonge Nijmegenaren deel, waarvan bijna 60 het niet overleefden en daar hun laatste rustplaats vonden. Hun namen zijn - als blijvend eerbetoon - nu gebeiteld in een gedenksteen. Dit monument heeft waarde, niet alleen voor degenen, die het hebben meegemaakt, maar ook voor latere generaties. Nog steeds is het oordeel over deze strijd niet eenduidig.

Vragen blijven: Wat was de zin? Wie maakten de grote fouten? Wat betekent het nog voor de nog levenden? Geestelijk en lichamelijk is op de Indië-gangers een heel grote aanslag gepleegd, en wat zij hebben ondergaan is nooit na te voelen voor buitenstaanders waartoe helaas ook hun eigen familie bleek te behoren.... Het gemeentebestuur - zo besloot de

burgemeester zijn toespraak - wil met het jaarlijks begin september organiseren op deze voor Indië-veteranen eigen plek medewerking verlenen. Moge dit monument een kleine rol spelen in het zichtbaar en kenbaar maken van de problematiek waarmee de Indië-veteraan ook in Nijmegen te kampen heeft. Het R.K. Mannenkoor Kalping-Aurora bracht ondermeer 'Land of hope and glory' ten gehore, waarvan het bekende refrein door de honderden aanwezigen werd meegezongen.

Na de onthulling van de plaquette door de Burgemeester en Jo van Son als initiatiefnemer van VOMI Rivierenland, werden kransen gelegd namens het gemeentebestuur van Nijmegen en Rivierenland, waarna nog vele veteranen-organisaties en nabestaanden bloemen legden. Gelijktijdig werden kransen gelegd op de erevelden in Indonesië, waar deze jongens hun laatste rustplaats vonden.

Th.J. Koning

V.O.M.I.

Onderscheidingen

Met gepaste trots melden wij dat is uitgereikt aan:

C.Th.M. Middeldorp - Hoemstade
Mobilisatie-Oorlogskruis - 22.IX.98

M. Hooghiemstra - Joure
Draaginsigne voor gewonden - 14.IX.98

F. van Gemert 425 B.I. - Eindhoven
Draaginsigne voor gewonden - 05.X.98

C. Kessels 2-6 R.I. - Eindhoven
Draaginsigne voor gewonden - 05.X.98

A. van der Laar 41 A.A.T. - Eindhoven
Draaginsigne voor gewonden - 05.X.98

F. Mommers 41 Z.M.C. - Tilburg
Draaginsigne voor gewonden - 23.X.98

T.J. Maas 43 Z.M.C. - Lierop
Lid in de Orde van Oranje-Nassau - 16.IX.98

W. Verstegen 68.I. - Tilburg
Draaginsigne voor gewonden - 23.X.98

G. de Jong Voorzitter VOMI-ZHZ - Heerjansdam
Kruis van Verdiensten van de Bond van Wapenbroeders - 22.X.98

P. Rijedijk - Barendrecht
Draaginsigne voor gewonden - 14.IX.98

P. den Besten - Nieuwerkerk aan de IJssel
Draaginsigne voor gewonden - 23.IX.98

Voor hen die het Draaginsigne voor Gewonden hebben ontvangen zijn wij zeer verheugd met deze aitsindelijke erkenning en voor de anderen onze oprechte gelukwensen met de U toegekende onderscheidingen.

Lezers schrijven

Na 16 jaar

Na 16 jaar nog elke 3 maanden contact met Dr. Sugyanto in Salatiga. Ook ik was in 1948 een van de velen die zijn diensttijd moest doorbrengen in Indië en wel op Midden-Java, tussen Semarang en Solo, waar onze taak was konvooi-beveiligen en patrouille-lopen rond de plaatsen Ampel-Bajolali-Bangak-Karthasoera-Solo-Sragen en nog vele andere. In 1950 keerden we (402 B.I.) terug naar Nederland. Na 30 jaar kregen we de kriebels om nog eens terug te gaan naar de tijd van toen. Na 'n tijd van voorbereiding ging ik met twee andere van ons peloton terug naar Midden-Java en

logeerden bij Dr. Sugyanto in Salatiga. Dat was van 5 tot 19 augustus 1982 en daarna nog een week in Bandoeng. Vanaf dat jaar heb ik elke 3 maanden een brief geschreven naar Salatiga, welke brieven 5 dagen onderweg waren en na die 5 dagen kreeg ik een antwoord van de dokter terug. Dat het contact is blijven bestaan is ook te danken aan het feit dat de dokter, die z'n doktersstudie heeft gedaan in Leiden, Nederlands spreekt en schrijft, want met 15 woorden Maleis en 20 woorden Engels kun je geen brief vol krijgen, nu wel, je kunt elkaar in het Nederlands vertellen wat er hier en in Indonesië gebeurd en daar hoeft je dan geen moeilijke woorden bij te gebruiken.

Het eerste halfjaar van 1998 kreeg ik geen antwoord op mijn brieven en dat maakte mij erg ongerust, daar de dokter reeds 85 jaar oud is en zijn vrouw 'moeder Sugyanto' zoals ik haar altijd noem enkele jaren geleden is overleden. 31 Augustus jl. heb ik daarom na 16 jaar de telefoon genomen en gebeld naar Salatiga, en wat schetst m'n verbazing, ik kreeg de dokter persoonlijk aan de lijn, wat voor mij en voor hem een hele opluchting was.

Na die tijd heb ik alweer 2 brieven van hem ontvangen en beantwoord. Ik hoop nog vele jaren met de dokter te kunnen blijven schrijven, al gaat zijn gezondheid achteruit. Maar wat wil je als de leeftijd 85 jaar is en dat in de tropen.

Harry Frijters
28.01.25.674

Opsporing verzocht

260308033

Teunis Vroege OVW-korporaal
1e L.I.D. Inlichtingen Dienst
Wie iets weet en hem gekend
heeft gelieve contact op te nemen
met:

E.J. Vroege
Van Noordt Kade 36 A
1013 BZ Amsterdam
tel. 030 - 688 05 64

V.B.

Tempo Doeloe

De oorlog in Nederlands Indië

Atjeh (1)

Het eiland Sumatra (Sumatera) strekt zich uit van noord naar zuid, van Sabang (Straat Malakka) tot Straat Soenda, dat het van Java scheidt. Het noordelijkste gedeelte van dit grote eiland, 473.806 km² met plusminus 21 miljoen inwoners, (hoofdstad Banda Atjeh, het vroegere Kotaradja) heet Atjeh. De bevolking van dit nu tot Indonesië behorende, zij het autonome gebiedsdeel, staat bekend als streng islamitisch, strijdvaardig en vrijheidslievend. Het Nederlands gezag was er de facto (feitelijk) pas in 1903, na de laatste Atjeh-oorlog (1898-1903, generaal Van Heutz) gevestigd. Eerdere Atjeh-oorlogen (1873-1874, de generaals Köhler en Van Swieten) en 1904 hadden niet tot volledige pacificatie, lees verovering, van Atjeh geleid. Het bleef ook na 1903 een roerig en opstandig, moeilijk te besturen gebied. De onderwerping van Atjeh werd, althans uiterlijk, voltooid na generaal van Daalens expeditie in de Gajo- en Alaslanden en de gevangenneming, als resultaat van een lange speurtocht naar zijn verblijfplaats, van Panglima Polem, de aanvoerder van de Atjehse verdediging, door kapitein KNIL, H. Colijn, de latere Nederlandse minister-president. Sindsdien hadden de inheemse bestuurders zich formeel ingepast in het Nederlandse bestuursapparaat, dat gebaseerd was op het historische adatrecht, dat wil zeggen dat de erfelijke feudale vorsten en lagere bestuurders, onder Nederlandse supervisie intern hun bestuur, volgens vaak al eeuwenlang bestaande recht (adat) bleven uitoefenen.

Het feudale inheemse bestuur had in Nederlands-Indië, uiteraard, in elk gedeelte van het eilandrijk, een andere structuur. In Atjeh was dit bestuur vrij ingewik-

keld. Vroeger had aan het hoofd van het land (Groot Atjeh en onderhorigheden) een sultan gestaan. De eigenlijke Atjehers, die hoofdzakelijk in de kustgebieden woonden, maakten ongeveer tweederde van de bevolking uit. De overigen waren verdeeld in een aantal stammen: Padirezen, Pasaiers, Maleiers en Gajo's. Onder de sultan oefenden zogenaamde oelabalangs (oelabalangs) de (feitelijke) macht uit in ressorten van verschillende grootte en inwonertal, oelabalangschappen geheten, die op hun beurt weer werden onderverdeeld in moekims (ongeveer te vergelijken met de Javaanse desso's). Een aantal oelabalangschappen had zich verenigd tot zogenaamde sagi's, federaties, bestuurd door Panglima Sagi's. Naast de oelabalangschappen bestonden ook nog zelfbesturende moekims, niet aangesloten bij een sagi of oelabalangschap. De hoofden van deze zelfstandige moekims stonden in rang gelijk met een oelabalang.

Na de laatste Atjeh-oorlog in 1903, was het sultanaat door de Nederlanders opgeheven en vervangen door een residentie onder een resident, een Nederlandse bestuursambtenaar die ondergeschikt was aan een gouverneur (Sumatra was een gouvernement). De regentenklasse, (elke residentie was onderverdeeld in regentschappen, bestuurd door inheemse regenten, bijgestaan door Nederlandse bestuursambtenaren, assistent-residenten) in de residentie Atjeh en onderhorigheden, waren de erfelijke adatrechterlijke inheemse feudale bestuurders onder Nederlandse supervisie en oefenden uit hoofde van hun historische rechten groot gezag uit over de bevolking van een regentschap. Dit geërde feudale gezag straalde ook af op de lagere inheemse bestuurders, bijvoorbeeld de patih's, (plaatsvervangende regenten), loerah's (desso's), en wedono's (districtsbestuurders). De residenties waren nog onderverdeeld in afdelin-

gen onder Nederlandse afdelingshoofden en districten onder hoofden van het plaatselijk bestuur (HPB's) waaronder dan nog controleurs van het plaatselijk bestuur functioneerden, een soort inspecteurs die de dorpen etc. bezochten.

In Atjeh werd de regentenklasse gevormd door de sagi's, drie in getal, en de oelabalangs, plus de zelfbesturende moekimhoofden. Deze 'regenten' waren door de bank genomen loyaal ten opzichte van het Nederlands gezag. Ze vormden als het ware een soort brug tussen de inheemse bevolking en het Nederlandse bestuur.

Het was deze inheemse bestuursélite, waarvan sommigen een ware terreur onder de bevolking van hun gebied uitoefenden, die Multatuli in feite wilde uitschakelen om uitbuiting, afpersing en bestuurswillekeur te voorkomen.

Zij hielden in feite het Nederlandse gezag in stand. In Atjeh, waar een sterke religieuze (streng islamitische) volksbeweging bestond, geleid door een groep mohammedaanse wetgeleerden en godsdienstonderwijzers, de oelama's, spitste zich een virulente tegenstelling, tussen de oelabalangs en de oelama's, toe. In de scholen van de oelama's herleefde geleidelijk aan de geest van de oorlogen tegen Nederland. De oelama's beschouwden de oelabalangs, cum suis, niet langer als hun medestanders, die ze eens waren geweest of hun historische leiders, maar als symbolen van een vreemde onderdrukking. De geest van de nationale oorlogen was eigenlijk nooit gedoofd. Nog in 1925 en 1933 was ze opnieuw opgeleefd, maar doordat de 'regenten' niet aan die opstanden meededen waren ze snel door het Nederlandse gezagsapparaat neergeslagen.

Op 1 februari 1942 tekenden zich de eerste symptomen van een nieuwe opstand af. Er werden telegraafkabels doorgesneden en andersoortige sabotagedaden gemeld. Het

Nederlandse bestuur sloeg daar echter in eerste instantie weinig acht op, omdat dit soort affaires en sabotage-daden in Atjeh eigenlijk al sinds de Atjeh-oorlogen geregeld hadden plaatsgevonden.

Rondzwervende bendes waren met tussenpozen altijd al een bron van onrust geweest. De zogenaamde Atjeh-moorden, overvallen op

Europeanen, kwamen hier altijd al vaker voor dan in andere gebieden van Nederlands-Indië. Men vertrouwde de inheemse bevolking eigenlijk nooit. Weliswaar was, na het neerslaan van de laatste opstand in 1933, de onrust afgenomen en leek de bevolking zich te gaan schikken onder het Nederlandse gezag, maar helemaal verdwenen was de

opstandigheid nooit. Nu plotseling echter vlamde de sabotageactiviteit weer op.

De verheviging van de onrust zou het begin van een nieuwe opstand blijken te zijn.

Meer daarover in een volgend artikel.

J. Zwaan

Gedenksteen

Nieuwerkerk aan den IJssel

Onder zeer grote belangstelling werd op 31 oktober jl. in Nieuwerkerk aan den IJssel een gedenksteen onthuld voor de in voormalig Nederlands-Indië overleden militairen.

Onder de aanwezigen waren: lid van de Tweede Kamer der Staten-generaal mevrouw A.M.A. van Ardenne-van der Hoeve, directeur Stichting Dienstverlening Veteranen mevrouw F. Zuidwegt, de commandant van het Korps Mariniers generaal-majoor E.C. Klop, als vertegenwoordiger van de Inspecteur der veteranen luitenant-kolonel J.R. Eerhart en vele vertegenwoordigers van veteranenorganisaties.

Het woord werd gevoerd door de burgemeester, de heer A.F. Bonthuis en de voorzitter van VOMI Zuid-Holland Zd., de heer G. de Jong.

Bij zijn dankwoord bood hij mevrouw Zuidwegt het beeldje 'Sawahtrapper' aan voor de bijzondere belangstelling die ze vanaf de eerste onthulling van gedenksteden in Ridderkerk in 1991 heeft getoond.

Ook de burgemeester kreeg als dank het beeldje.

De sobats Frans Schrijber en Henk van Bergen Bravenboer ontvingen het VOMI-wapenschild als dank voor hun initiatief om te komen tot realisatie van deze gedenksteen.

Ingezonden door
Zuid-Holland Zuid

Onthulling gedenksteen dd. 31 oktober 1998 Nieuwerkerk aan den IJssel.

Zoetermeer en Maassluis een gedenkteken rijker

Op 19 september onthulde burgemeester Dr. L. van Leeuwen samen met de voorzitter van Zuid-Holland Noord de heer B. Weijs in het Wilhelminapark te Zoetermeer de gedenksteen met 3 namen van overleden Sobats. Deze gedenksteen ligt tegenover het oorlogsmonument 1940-1945. De belangstelling was groot zodat de initiatiefnemers, de VOMI-leden De Boer, Luxemburg en De Gier, met voldoening terug kunnen kijken naar deze dag. De ontvangst in het Indisch Cultureel Centrum 'De Graanschuur' gaf een passende omlijsting.

Een week later was Maassluis aan de beurt en ook daar was een groot aantal genodigden en belangstellenden aanwezig. Dit project, wat een uitbreiding betekende van het oorlogsmonument 1940-1945 in het Julianaplantsoen, betekende een dermate grote investering dat voor dit doel een Stichting werd opgericht.

De VOMI-leden Zon, Valkenburg, Rombouts en de Jong vormden het

bestuur van deze stichting. Met toespraken van burgemeester mevrouw Sterkenburg en de heer Dijkema, voorzitter VOMI Nederland, en een passende muzikale omlijsting van een blazersensemble, was deze onthulling stijlvol en indrukwekkend voor de nabestaanden van de 5 Maassluisse jongens die in het verre Indonesië zijn begraven.

In beide steden kan bij de 4 mei-herdenking nu ook aandacht worden geschonken aan overleden Indië-gangers.

J.W. de Jong

In Memoriam

Met grote eerbied en in gepaste stilte brengen wij een laatste Ere-salut aan:

J.J. Langeveld	Wittem
A.J. Jansen 4-3 R.I.	Breda
H.G. van de Bruinhorst	Veenendaal
F.M.J. Duijvenvoorde	Noordwijkerhout
E.W. Valkhof	Dordrecht
K.J. van Herwaarden	Zeist
H. Coppelmanns	Berkel-Enschot
L. Korbee	Hillegom
A.H. Smorenberg	Limmen
J. de Haan	Sneek
D. Gelders LUA	Steins
W.J. Boon	Torneuzen
M. van Welsum	Utrecht
L. Arentse	Harmelen
C. Bosman	Amstelveen
A.J. Werker	Westzaan
A. Kemmers 8 RVA	Tilburg
C. Brouwers 413 Bat.Inf.	Roosendaal
P. van der Wal 3-1 R.I.	Sintjohannesga
Fr. Zwemmer	Amsterdam
P. Breugelmanns K.Mar.	Roosendaal
W.A. Machielsen	Havelte
H.A.W. Goemans	Zwaanshoek
A. Droog	Amersfoort
C. van Dun 413 Bat.Inf.	Strijbeek
A.J. Alberts	Schiedam
C. van Drie 1-A.A.T.	Woodbridge
	Ontario Canada
H.J. van Moersel	Den Haag
J. Jonkman	Winterswijk
J.G. van Dodewaard	Beneden-Leeuwen
H.J. Wansink	Eibergen
J.A. Blom 14 A.A.T.	Franker
A. de Jong 4-1 R.I.	Heerenveen
J. Vogel Genie	Veghel
B. Molenbeek	Garijp
J.F. Triebling	Amersfoort
W. van der Leeden 41e R.V.A.	Breda
P.J.G. Vos	Rijswijk
M.S. Verlinden	Hoogeveen
K. Boskam	Zwolle
E. Evers	Wijchen
H.J. Helmig	Westervoort

Moge de warmte en de liefde van Uw naasten en ons aller oprecht medeleven, U de kracht en de moed geven dit zware verlies te dragen.

V.B.

sociale
VOMI

Opsporing verzocht

Leo B. Van Velden, 820 Park Villa Circle, Orlando - Florida 32824-7534 U.S.A. (Tel.: USA -407-859-9030) is op zoek naar en wil graag in contact komen met de res. kapitein (militair dokter) Coumans (kan ook Kaumans zijn), waarmee hij in 1945 door de Jappen in Singapore geïnterneerd is geweest en waar zij moesten werken bij de aanleg van een vast-droogdok op het eiland, genaamd Poeloe Dahmar (ook wel Poeloe Dahmar Laoet genoemd).
Wie kan hem helpen en hierover meer informatie geven?

De heer E.J. Vroeghe, van Noordt Kade 36A, 1013 BZ Amsterdam, tel.: 030-6880564 is op zoek naar iemand die zijn, op 56-jarige leeftijd overleden, vader, Teunis Vroeghe, geboren 08-03-1926 in Vianen gekend heeft tijdens zijn diensttijd in Ned. Indië in de jaren 1946 - 1950. Sobat Vroeghe is destijds (05-10-46) met de Johan van Oldebarneveld naar Engeland ge-

gaan en van daaruit op 23-11-46 met de 'Kota Inden' vertrokken en op 31-12-46 in Tandjong-Priok aangekomen. Na diverse omzwervingen en overplaatsingen is hij op 22-06-50 met de General Muijr vanuit Jakarta naar Nederland teruggevaren met aankomst in Rotterdam op 15-07-50. Ook hier weer de vraag: Wie kan de zoon van de overleden sobat Vroeghe helpen en wil met hem in contact treden?

Jan Olyslagers, o.a. kantinebeheerder, zoekt en met hem nog een 20-tal anderen diegenen die in de periode 1952 t/m 1954 in Merauke gelegerd zijn geweest: o.a. Henk Nieuwenhuis, Bol, Bomhof, De Raad(t), Moser en nog vele anderen. Wij hopen hen op een volgende reünie te kunnen ontmoeten. Tel.: 0174-292558.

WIJ WERDEN GEROEPEN

7 december 1998

GOD ZELF GING ZIJN KINDEREN ZOEKEN
HIJ HEEFT ZE VEILIG THUIS GEHAALD
ZIJ ZIJN NU ZONDER ZORGEN
HUN ZIEL IS NAAR BOVEN GEGAAN
IN INDIË RUST HUN LICHAAM VOORTAAN
BIJ DE HERDENKING GAAN DE KLOKKEN LUIDEN
DIE GALMEN OVER ALLES HEEN
O WAT VOELT DE SOBAT ZICH DAN ALLEEN
APELDOORN IS DE PLAATS VOOR DE VETERAAN
DIE DAAR 7 DECEMBER WEER STAAN
ZIJ KOMEN UIT ALLE DELEN VAN ONS LAND
OM NU SAMEN ONZE SOBATS TE EREN
DIE NOOIT VAN HET SLAGVELD WEDER KEERDEN

WIJ WERDEN GEROEPEN
NU IS ER EEN JONGERE GENERATIE BIJ GEKOMEN
ZIJ STAAN MET ONS VAN HUN TIJD TE DROMEN
GEDENKEN VANDAAG OOK AL HUN VRINDEN
DIE ZE OP DEZE PLAATS NOOIT TERUG VINDEN
OUD EN JONG STAAN VANDAAG VOOR HETZELFDE DOEL
HET IS VOOR ONS ALLEN EEN PIJNLIJK GEVOEL
HEER
EEN SMEEKBEDE VAN DE VETERANEN VROUWEN
LAAT ALS 'T BELIEFT DIE OORLOGEN OP HOUDEN!

Petra Schuttinga-van der Togt

Mededeling Soc.Comm. Zuid-Holland Zuid

Zeer tot onze spijt moeten wij U mededelen dat ons bestuurslid Sociale Zaken, Jaap van Breugel, zijn functie per 12 oktober 1998 om gezondheidsredenen heeft beëindigd.
Het is daarom dat wij u verzoeken voortaan voor zaken, de sociale commissie betreffende, contact op te nemen met zijn opvolger:
de heer G.J. Ritstier,
Revlusstraat 25, 3314 AP
Dordrecht, tel.: 0778-6132572.

Jaap van Breugel heeft te kennen gegeven aan te willen blijven als bestuurslid Algemene Zaken.

Zuid-Holland Zuid

Op 10 maart 1999 organiseert de reünie-commissie van het 31ste B-Hospitaal Medan voor de derde maal een reünie in de "Korporaal van Oudheusdenkazerne" te Hollandse Rading (Hilversum).

Degenen, die de reünie willen bijwonen, maar hiervoor nog geen uitnodiging hebben ontvangen, gelieve contact op te nemen met Joop Kerkhof, tel. 0348-413413.

Donderdag 4 maart 1999 houdt de 3e Genie Veld Cie. een reünie in de Lunettenkazerne, Lunettenlaan te Vught.

Aanvang: 10.00 uur. Sluiting: 17.00 uur. Heeft u nog geen circulaire ontvangen, meldt dit dan voor 15 februari 1999

aan W.J. v.d. Wiel, Rijkstraatweg 775, 2025 DM Haarlem.
Tel. 023-5380670.

O.V.W. bataljon 1-15 R.I.

Alle veteranen van het OVW-bataljon 1-15 RI (de blijvertjes) worden hierbij opgeroepen om deel te nemen aan een reünie, welke gehouden zal worden medio april 1999 op een nog nader te bepalen plaats, afhankelijk van het aantal deelnemers. Dit geldt ook voor hen die de jaarlijkse reünie in Hillegersberg bijwoonden.

Daar de heren Jo Bos en Piet Groothaert er na jaren mee opgehouden zijn willen de hierna genoemde mensen toch proberen deze reünies voort te zetten in de hoop dat er voldoende animo voor is. Men kan contact opnemen met de heren:

W.L. Brauns, Aveling 103b,
3193 LE Hoogvliet, J.J. Couprie,
Burg. D. Kooimanweg 825, 1444 CD
Purmerend, of C. Faber, Straushoff 79,
4904 LX Oosterhout.

U kunt uw aanmelding naar één van deze adressen zenden met vermelding van uw adres en bijsluiting van een postzegel voor het antwoord.

T.z.t. volgen nadere informatie o.a. in dit blad.

Nieuw-Guinea militairen 1945-1962

De reünie van de Nieuw-Guinea militairen 1945-1962 zal worden gehouden op zaterdag 22 mei 1999.

Deze herdenkings-/contactdag zal plaats vinden in de Oranje-kazerne te Schaarsbergen.

Info: 076-5217876.

3-12 RVA

Volgend jaar houdt 3-12 RVA weer haar 2-jaarlijkse gezellige bijeenkomst. Deze reünie vindt op 17 april 1999 plaats in de Kumpulan (Bronbeek, Arnhem).

Meer informatie te verkrijgen bij: G.M. Alders, Iephtaplein 17, 2026 WE Haarlem. Tel. 023-5373238.

*De redactie wenst U allen
bijzonder prettige
feestdagen*

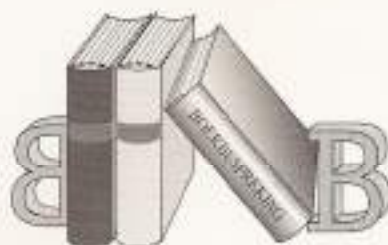
*en een voorspoedig
en
gezond 1999*

Sluitingsdata inzenden kopij:

Nr.: 63 28-12-1998 februarinummer

Nr.: 64 22-02-1999 aprilnummer

Nr.: 65 26-04-1999 juninummer

Boekbespreking

"Koninklijke olie in Indië" 'De prijs van het vloeibare goud'

Auteur: Jack Boer.

Uitgave van bv. Bonneville, Bergen (NH) 1997.

Een kolossaal boek, formaat 21,5 x 30 cm. Gebonden met stofomslag, fraai uitgevoerd, duidelijke letter.

Uitbundig geïllustreerd, 378 pagina's. Prijs f 89,90. ISBN 90 73304 539.

Mede te bestellen bij mevrouw W.F. Boer-Hermans. Tel.: 010-4504144 (weduwe van Jack Boer).

Vrijdag 4 september 1998 om 23.30 uur zond de EO (Evangelische Omroep) op Nederland 2 een indrukwekkende TV-documentaire uit over de reddingsactie van Jack Boer (de auteur van bovengenoemd boek, destijds officier bij het KNIL) bij de Werfstraatgevangenis in Soerabaja op 10 november 1945. Bij deze reddingsactie bevrijdde Jack Boer, samen met 10 Gurka-soldaten en een Stuart-tank, 2384 ten dode opgeschreven Nederlandse gevangenen. (Waarom werd deze uitermate informatieve documentaire van Pia van der Molen zo laat in de avond uitgezonden, en wilde geen enkele andere omroep deze zeer belangrijke documentaire uitzenden?).

In het voor mij liggende boek van Jack Boer kunt u deze grootse bevrijdingsoverval op de gevangenis Werfstraat uitvoerig nalezen. Mijns inziens zou het gehele Nederlandse volk kennis moeten nemen van deze gebeurtenis, waarbij de wreedheid van Indonesische pemoedas (zogenoemde vrijheidsstrijders) tegen de pas uit Japanse interneringskampen bevrijde Nederlanders, duidelijk blijkt.

Het is dit relaas van een grootse daad in de verder ook zeer goede en gedetailleerde geschiedenis van de Bataafse Petroleum Maatschappij (BPM) in Indië dat grotere bekendheid verdient.

Het boek is weliswaar prijzig maar mijns inziens het geld waard. Ook de documentaire van Pia van der Molen (U kunt een stuk van haar hand lezen in 'Sobat' nr. 61 van oktober 1998, pagina 29), verdient vanwege het belang van de gereleveerde bevrijdingsactie algemene bekendheid. Het waren toch dit soort gebeurtenissen (gruwelijke calamiteiten), die aan duizenden Nederlanders, pas uit de Japanse kampen verlost personen, het leven kostte, welke de aanleiding vormden tot de permanent gebagatelliseerde, onjuist en negatief beoordeelde episode van het militaire optreden van Nederland gedurende de jaren 1945-1950.

Neem kennis, volk van Nederland, van deze opzettelijk (om politieke redenen) uit onze nationale geschiedenis geweerde gebeurtenissen, opdat een betere kennis van de laatste fase uit onze koloniale geschiedenis in de Oost worden verkregen.

Lees dit boek en bekijk de documentaire van Pia van der Molen.

Haar adres is:

's Gravelandseweg 31 a II,

2111 BP Hilversum.

Tel.: 035-5826585

(privé) of 035-6261844

(tijdens kantooruren).

Laat de geschiedenis oordelen.

J. Zwaan

"Rampokan"

Samentrekking van Rampok Matjan (Tijgergevecht) Een regelrechte provocatie aan het adres van de Indiëveteranen.

Uitgave van Oog en Blik/De Harmonie. Prijs f 35,-, 72 pagina's. Een stripboek van Peter van Dongen. Deze strip, een vervelende karikatuur van de Nederlandse krijgsmacht uit de jaren 1945-1959 in het toenmalige Nederlands-Indië, verscheen eerder (van 14 juli tot en met 23 september 1998 in afleveringen in het Amsterdamse dagblad het 'Parool'). Echt een kolfje naar het bekkie van dit hoofdstedelijk orgaan, deze de oud-Indiëgangers zwaar beledigende strip. Als de jongens, die tussen 1945 en 1950 als militair in Indië dienden ergens mee te beledigen zijn is het 'Parool' daar steevast als de kippen bij.

Nu is dit wanproduct van Peter van Dongen dan als boek verschenen, te weten het eerste deel. Deel twee staat nog op stapel. Wij als oud-militairen-Indiëgangers zitten daar, zoals u zult begrijpen, met spanning op te wachten. Peter van Dongen, Nederlands brave Hendrik nr. 1, heeft kennelijk nog het een en ander over onze 'misdriven' in de oost in zijn vat. Wel, sobats, ik wil u dringend aanraden deze smerige strip niet te kopen. De ergernis die dit beeldverhaal geheid bij ons zal oproepen is, vrees ik, voor vele van onze oude harten te erg om te verwerken.

De hele Nederlandse oorlogsjeugd, opgegroeid tijdens de Duitse bezetting (1940-1945), een bijna volledige generatie jonge mannen, tussen de 160.000 en 165.000 in getal, wordt door Van Dongen als oud vuil op de meeschoop van de geschiedenis gedumpt. Weet je sobats wat wij voor mensen waren, volgens brave Hendrik van Dongen dan? Schrik niet: Een zootje vrouwenverkrachters, moordenaars, zwarte handelaars, gedegeneerde klootzakken, dieven en halve garen. Hoe zondeloos, daarbij vergeleken, moet ons heilig boontje Peter van Dongen dan wel zijn. Je moet maar durven.

'Rampokan' is zo nodig, geheel in de trant van het al lange tijd gangbare negatieve geschrijf over de jongens,

Dutchbathers

Dutchbathers, duim omhoog!

De geschiedenis lijkt zich te herhalen. Ik word misselijk en boos van de negatieve stukken in de krant over de Dutchbathers.

Toen, september 1945.

Nederlandse jongens die hun idealen hadden en daarvoor naar Indonesië gingen.

Velen lieten daar het leven, ruim zesduizend!

Nu 1998 zijn het de Dutchbathers weer die alle risico's hebben genomen en als dank daarvoor verguisd en beklad worden.

De Indië jongens van toen, de nu zeventig en tachtigers en nog steeds niet de erkenning hebben gekregen die ze verdiend hebben. Waar nog voor gesjacherd moet worden over een armzalige uitkering van duizend gulden. Of een mensenleven niet oneindig veel meer waard is! Die nu nog, na al die jaren, last hebben van hun toen opgelopen trauma's. Ieder jaar opnieuw word ik ermee geconfronteerd, want wat zit er, als ik de jaarlijkse herdenking in Roermond bijwoon en de reünies bezoek, nog een OUD ZEER!

Nu zijn het de Dutchbathers die zich misschien de rest van hun leven getraumatiseerd voelen en zich afvragen wat ze in vredesnaam verkeerd hebben gedaan.

NIETS jongens, jullie hebben niets verkeerd gedaan. Jullie hebben gedaan wat jullie moesten doen.

Wie wel verkeerd bezig zijn, zijn die mensen die het altijd zo goed denken te weten, maar zelf aan de kant blijven staan.

Hoe je het ook wendt of keert, oorlog is altijd en altijd een vuil zaakje.

Altijd is het de kleine man die voor schietvlees mag dienen.

Kom regering, jullie zitten daar niet voor niets op die dure, door de kleine man betaalde, stoelen.

Geef de Dutchbathers en de oud Indiëgangsters die erkenning die ze verdiend hebben.

Als Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard iedere keer door zijn aan-

wezigheid bij de reünies blijkt geeft van zijn sympathie, kunnen jullie niet achterblijven.

Voor mijn man en vele anderen is het te laat, zij zijn het graf ingegaan in de wetenschap dat de regering schramelijk tekort is geschoten.

Voor de nog in leven zijnde kunt u nog

iets betekenen.

Neem uw verantwoording.

Ze hebben het hard nodig.

Mevr. E.P. van Beurden

Walkade 42 A

3401 DT IJsselstein

Djalan kaki

'Cease fire'

In de vroege morgenuren van 17 september 1949 vertrokken wij vanuit ons detachement Martapura, met als patrouille-commandant sobat Niek Molenaar, over de inmiddels gerepareerde brug over de rivier de Kommering. Deze brug was destijds door de T.N.I. opgeblazen, aan de Status Quo demarcatielijn. Ons doel was contact te maken met de T.N.I. in verband met de order 'Staakt het vuren' - Cease fire.

Na ongeveer een uur gelopen te hebben, arriveerden wij in de omgeving van Wai Tuba, waar halt gehouden werd, in afwachting voor een 'Rendez-vous' met de peloppers. Na enige tijd zagen we op een afstand een pelopper met een witte vlag zwaaien, en even later kwamen er een stel peloppers uit de utan onze richting uit - pakatan hitam dan rambut panjang!

Hierna werd er contact gemaakt, brieven overhandigd; één van onze compagnies-commandant voor de T.N.I.-commandant in dat district, en een soerat van de T.N.I.-commandant voor onze compagnies-commandant. Hiermede was het contact afgelopen en keerden wij kembali Martapura. Note: als bewapening: officieel: alleen Lee Enfield en 50 patronen - maar voor alle zekerheid namen wij toch maar wat handgranaten mee, om reden!

Een week tevoren - 11 september 1949 - liep namelijk een patrouille van 5-8 R.I. in de omgeving van Gunung

Meraksa in een hinderlaag en kwam onder vuur van een rondzwerfende bende, waarbij een sobat, soldaat D. Bos sneuvelde, en dat ondanks de sinds 14/15 augustus ingegane order van 'Staakt het vuren'. Zo de controle van de T.N.I. over hun gevechtstroepen was niet bepaald goed te noemen, zo je moest wel altijd op je 'qui-vive' zijn. Awaa2.

Verder langs deze weg wens ik alle sobats weer een 'Gezellige Kerstmis' en een 'Voorspoedig 1999' toe.
SELAMAT HARI NATAL DAN
SELAMAT TAHUN BARU.

Sobat C. van den Heuvel,
Buddina Australia

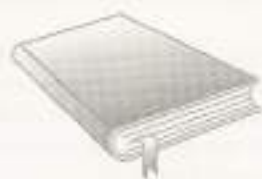
Bedanking

Graag zou ik iedereen willen bedanken die mijn man kaarten stuurden om hem te steunen nu hij ziek is. Ook iedereen bedankt voor de telefonische reacties.

Helaas is het onmogelijk iedereen te bedanken voor het sturen van postzegels voor het Sociale Fonds. Ook uit Amerika, Canada en Australië komen regelmatig zegels binnen.

Mevr. J.P. Stramrood-van Vark

die destijds door onze 'regering' naar de Oost werden uitgezonden, nog negatiever dan alle voorgaande publicaties over deze tijdens de Duitse bezetting opgegroeide jeugd. Ergens, maar toch nog aanmerkelijk denigrerende, doet deze ronduit anti-Nederlandse strip mij denken aan de

fotoboekjes van Louis Zweers, die er ook steeds in slaagt een in feite nauwelijks sensationele fotoreeks zodanig van commentaar te voorzien dat een uitermate sadistisch beeld van de Indië-militair ontstaat. Vooral het boekje 'Strijd om Deli'. 'Verboden foto's van de eerste politio-

nele actie op Sumatra' (Walburg Pers, Zutphen, 1997) kan in dit kader worden genoemd als het absolute dieptepunt van insinuerend weergeven. Hubert Paas, thans wonende in Australië, destijds (1947) oorlogscorrespondent in Deli (Sumatra), schreef over het genoemde boekje van Zweers in ons blad ('Sobat') een artikel, gepubliceerd in vier afleveringen onder de titel "De fatsoenering van 'Strijd om Deli'" (Nummers 57, 58, 59 en 60, respectievelijk van februari, april, juni en augustus), een goede tot zeer goede weerlegging van dit negativisme ademde, insinuaties propagerende boekje van auteur Zweers. En om nog even terug te komen op de strip 'Rampokan', waarin Van Dongen de strijd in Indië, gedurende de jaren 1945-1950, vergelijkt met een Indonesisch spel, een Indisch ritueel zo u wilt, waarbij een aantal gevangen tijgers (soms ook panthers) worden gedood als symbool van het te vernietigen kwaad, de geest van het boze.

En op dit ritueel trakteert de tekenaar (want het is tenslotte een stripboek) de lezers (en kijkers) met zijn ten opzichte van de Nederlandse militairen in de Oost kwaadaardige visie. Zij zijn in zijn denkwereld de tijgers symboliserende het absolute kwaad. De tijgerdoders worden dan in deze visie de wrekers van het boze. De vernietigers van de Nederlandse wreedheid en arrogantie.

De Indonesische 'Vrijheidsstrijders' promoveren in 'Rampokan' tot de goede geesten, die de boosheid der mensheid, in het bijzonder de Nederlanders, als engelen de wrake uitroelden.

Oud-soldaten van de Nederlandse krijgsmachtonderdelen in het Indië van destijds, sobats, koopt het u zo belasterende stripboekje niet. Je spaart jezelf dan een geldbedrag en veel ergernis.

J. Zwaan

Selamat Datang

Geachte Dames en Heren van de Vereniging Oud Militairen Indiëgangers. In de Dordtenaar stond een uitnodiging voor een contactmiddag. Daar ik in 1918 met mijn ouders, vader was sergeant toen, naar Nederlands Oost-Indië ging en er tot 1936 woonde, voel ik me nog steeds aangetrokken tot alles wat (nu) Indonesië betreft. Dus viel mij ook deze uitnodiging op. Hier in Dordrecht ben ik lid van de Koempoelan 'Socindo'. Zo blijft het contact nog en komen we maandelijks bijeen. 15 aug. jl. naar de herdenking in Den Haag en ook de Pasar Malam daar bezocht. Mijn vader is in 1940 overleden tijdens Europees verlof. Hij was ziek toen de Duitsers Nederland binnenvielen. De nederlaag van onze jongens kon hij niet aan! Juist in de oorlogsjaren waren mijn herinneringen aan het vredig en warme Java het scherpst en ging ik schrijven. Voor mij zou het ondenkbaar zijn geweest hoe ons mooie land daar kon veranderen in een hel! Vele van onze kennissen zijn er gesneu-

veld, ook familieleden. Als ik nu de foto's bekijk, denk ik vaak "Zou die of die nog in leven zijn?" Want zelf word ik binnenkort 83 jaar.

Vele jonge militairen kwamen 's zondags bij ons eten. Hollandse pot! Pannenkoeken, oliebolletjes en een boterham met een spiegelei met spek! Soms lijkt het nog zo kort geleden dat dit plaats vond. Ik ben al jaren lid van Madjoe. Daarom! Poekoel Teroes! Selamat Djalan allemaal! Een heel gezellige koempoelan gewenst en wel thuis. Tabé.

w.g. Henny Huisman-van Voorden, Dordrecht,

Ingezonden door Zuid-Holland Zuid

Draaginsigne voor Indië-veteraan

Barendrecht

Uit handen van burgemeester Van de Wouw ontving de 73-jarige P. Rijdsijk op 14 september jl. het Draaginsigne Gewonden. Rijdsijk heeft onder zware omstandigheden in Nederlands-Indië bij de artillerie van de Koninklijke Landmacht gediend. De traumatische gebeurtenissen daar hebben hem psychisch gewond. Hij ondervindt hiervan nog dagelijks hinder. In aanwezigheid van familieleden, belangstellenden en bestuursleden van VOMI Zuid-Holland Zuid werd de heer Rijdsijk door burgemeester Van de Wouw de onderscheiding opgespeld.

Zuid-Holland Zuid

Herdenking Friesland

Herdenking 1998 te Leeuwarden

Op maandag 31 augustus 1998 werden in het Rengerspark te Leeuwarden bij het monument "De Deadenwacht", de 168 uit Friesland afkomstige militairen die in de periode 1945-1962 zijn omgekomen in voormalig Nederlands-Indië, herdacht. Onder de rond 1000 aanwezigen waren o.m. de Staatssecretaris van Defensie, Zijne Excellentie dhr. H.A.L. van Hoof; een vertegenwoordiger van de Inspecteur-Generaal van de Krijgsmacht plv. cdt. 1e Divisie "7 december, Brig.-Gen. P.P. Sonnenschein; Cdt. Vliegbasis Leeuwarden, Kol.-Vlieger J.S. Willemsse; Lt.-Kol. Dürst Britt, cdt. Garn. Assen; Lt.-Kol. M.R.G. Derlex, cdt. Garnizoen "De Marne".

Ook waren er afgevaardigden van de prov. Friesland, alsmede bestuurders van meerdere gemeenten uit Friesland aanwezig.

Voorts waren er diverse (oud-)militaire organisaties vertegenwoordigd, waaronder ook de oud-plv. cdt. van het "Bataljon Friesland", dhr. M.A. Vermimmen.

In de openingstoespraak ging de voorzitter van de Stichting Indië-monument Friesland, dhr. H. Boschma, in op de volgende kernwoorden "Herdenken, Gedenken en Herinneren". Hij stelde dat in pers en publicaties teveel aandacht wordt geschonken aan de negatieve kanten hiervan. Er zit geen sensatie en geen moralistische les in. Maar, zo eindigde hij zijn toespraak "de 168 gevallen Friese Indië-jongens mogen nooit worden vergeten. Wij moeten doorgaan met Herdenken, Gedenken en Herinneren".

De herdenkingsrede werd uitgesproken door Kolonel-Vlieger J.S. Willemsse, Cdt. Vliegbasis Leeuwarden. In zijn rede ging hij in op het belang van dit soort herdenkingen. "Er zijn offers gebracht voor idealen, waarvan men toen dacht dat ze goed waren. Dat mogen wij nooit vergeten". Ook hij stelde dat herdenken moet doorgaan, al worden er in

den lande zo nu en dan andere geluiden gehoord.

De erewacht, bestaande uit oud-militairen Indiëgangers, alsmede oud-mariniers, stond onder commando van lt. Kol. b.d. J.N. Blom.

De herdenking werd muzikaal opgeluisterd door het Fries-seniorenorkest, onder leiding van dirigent G. Heeringa.

Door de zangeres, mevr. Saskia Heeringa, werden onder begeleiding van het orkest enkele toepasselijke liederen gezongen.

De declamatie werd, zoals ook bij vorige herdenkingen, verzorgd door mevr. A.G. Steenstra. De titel van de declamatie was: "Ze zeggen ... maar ...". Na de toespraken, muziek en zang, alsmede de declamatie, werden door en/of namens de diverse organisaties 14 kransen en 10 bloemstukken gelegd. Daarnaast werden door de aanwezige familieleden, nabestaanden

en overige belangstellenden bloemen aan de voet van het monument gelegd.

Tot slot van de herdenking werd een defilé langs de bloemenzee voor het monument gehouden door alle aanwezigen. Het erepeloton van oud-strijders vormde hierbij de erebaag. Het bestuur ziet met voldoening terug op de herdenking, die stijlvol is verlopen. Zij voelt zich door de grote belangstelling gesterkt in de mening dat dit werk moet worden voortgezet.

Kollum, sept. 1998,
J. Hoogsteen (secc.)

"Ze zeggen ..., Maar ...",
van mevr. A.G. Steenstra te Emmen, uitgesproken tijdens de herdenking Stichting Indië-monument Friesland op 31 aug. 1998, gehouden in het Rengerspark te Leeuwarden bij het Monument "De Deadenwacht".

*Ze zeggen: "Je moet in deze tijd niet meer herdenken,
't is allemaal toch al zo lang voorbij;
dat steeds gedwongen stilstaan bij 't verleden
roept weerstand op en laat de geest niet vrij"*

*maar ... Maakt het uit hoe lang het is geleden,
er is immers geen limiet voor pijn;
tijd heelt geen wonden door de dood geslagen,
dan kan tijd alleen verzachtend zijn.*

*Ze zeggen ... : "Je kunt jaar in jaar uit niet
blijven rouwen,
er komt eenmaal een eind aan elk verdriet;
je moet dat niet voortdurend cultiveren,
daarmee verander je de feiten niet"*

*maar ... Een rouwproces is toch niet te begrenzen,
als leven wordt gebroken in de knop;
wij, die dat weten, moeten incasseren,
zolang wij ademen houdt deze strijd niet op.*

*Ze zeggen: "Wat is van opgeklopte sentimenten
en plechtigheden nu het resultaat;
't Wordt continu herdenken in de toekomst,
want de ene oorlog komt, de and're gaat".*

*maar ... Wanneer je stopt met officieel gedenken,
dreigt er gevaar voor onverschilligheid;*

je moet de vredesfakkel brandend houden
en die niet doven in vergetelheid.

Ze zeggen: "Onze jeugd, de nieuwe generatie,
weet niets van wat er destijds is geschiedt;
betrokkenheid zal langzaam uit gaan sterven,
daar niemand straks de zin hiervan nog ziet".

maar ... Werkt ons verdriet niet in op onze kind'ren
en leren zij niet de geschiedenis
van 't eigen land en kritisch onderzoeken,
wat oorzaak en gevolg van alles is.

Ze zeggen: "Men maakte destijds politieke fouten
met 't Nederlands bezit daar overzee;
ze hadden de gevolgen kunnen weten,
maar hielden toch geen rekening daarmee".

maar ... Mogen wij met hedendaagse kennis
oordelen over een halve eeuw geleen,
met andere normen, andere idealen;
"wie zonder zonde is werpe de eerste steen".

Ze zeggen: "Waarom moeten er ook monumenten
van Indië-strijders worden opgericht;
die jongens meldden zich toen of vrijwillig,
of waren het militair verplicht".

maar ... Hebben wij dan geen rechten op erkenning?
nog worstelen wij met angsten en verdriet
van wat wij aan den lijve ondervonden,
maar wat je aan de buitenkant niet ziet.

Het zeggen en weerleggen zullen blijven,
dat heeft de mens al eeuwenlang gedaan;
een zekerheid is, ondanks alle vragen,
dat zij niet voor niets zijn heengegaan!

Tekst: Mevr. A.G. Steenstra te Emmen

Kerstdagen 1998

Kerstverlichting door de hele stad
Kadootjes zijn al ingepakt
Het Kerstfeest kan weer beginnen
De dennenboom staat al dagen binnen
Slingers versieren rijkelijk de boom
Echte kaarsen voeren de boventoon
Uitnodigingen zijn de deur uitgegaan
Zelfs Oma komt, daar werd opgestaan
Graag wilde ze in haar huisje blijven
Verdrietig is ze, de familie weet waarom
Opa zal dit feest nooit meemaken
Maar toch is er een kleinkind die wil weten
Waarom Opa deze dagen even vergeten
Ze gaat het zelf aan Oma vragen
Deze vraag komt voor Oma onverwachts
Rustig en kalm gaat ze haar vertellen
Hoe Opa moest vechten op de Indische velden
Maar hij moest daar de strijd wel opgeven
Ze hebben hem op de Erevelden te ruste gelegd
Ik heb voor deze dag Opa zijn foto mee genomen
Zo kunnen we samen de Kerstdagen bijwonen
Trots laat ze haar kleinkind zijn foto zien
Waarom zijn jullie voor die tijd gaan trouwen
Onze grote liefde kon ons er niet van weerhouden
Maar alles is zo heel anders verlopen
Vele sobats zijn met hem achter gebleven
Zo ging het daar, er kwam nooit vrede
Opeens kijkt Oma in het rond
Om de gedekte tafel zitten haar kinderen gezond
Zij krijgt opeens een dankbaar gevoel van binnen
Merkt op - dit is een voorrecht bij haar kinderen
Stelt zich anders op, gaat genieten deze dagen
Haar zoon heeft de kaarsen aan gestoken
Het dennengeur wordt door de kamer geroken
Oma voelt zich weer helemaal op haar gemak
Bij de kerstboom worden de kadootjes uitgepakt
Met een dankbaar gevoel gaat ze naar huis terug
Kijkt naar Opa zijn foto, geeft hem een kus
Gaat dan naar bed, geniet van de nachtrust.

Kerst 1998

Petra en haar veteraan Klaas wensen alle sobats en
hun gezinnen een gezegend nieuwjaar.

Petra Schuttinga

GOUDEN PAAR

Cor en Mieke Van der Hoeven-Reulen
aan de Sittarderweg 8 in Born woon-
achtig zijn vijftig jaar getrouwd. En
dit heuglijke feit werd onlangs in de
familiekring gevierd.
Dat gebeurt wel vaker, zult u zeggen.
Wat is er dan zo bijzonder aan juist
dit gouden huwelijk?
Wel, de echtelieden leerden elkaar
kennen in de kasernen te Roermond.
Cor vertrok in 1948 als militair (batal-
jonsfourier 5-11 RI) naar Nederlands-
Indië en Mieke volgde hem even later
in dienst van het Vrouwenkorps van
het KNIL.

Het kerkelijk huwelijk vond plaats op
Noord-Sumatra (Pematangsiantar).
Bij terugkomst in Nederland werkte
Cor Van der Hoeven enige tijd bij
Rijkswaterstaat en daarna als tech-
nisch hoofdambtenaar bij de
gemeente Born.

Het echtpaar dat drie kinderen en vijf
kleinkinderen heeft is lid van de
VOMI in Limburg en praktisch op elke
bijeenkomst aanwezig en daarbij
voor de te houden verloting een door
henzelf vervaardigd schilderijtje,
uiteraard van een Indisch tafereeltje,
ter beschikking stellen.
Van harte gefeliciteerd

Cor en Mieke.

Militaire Willemsorde 200 jaar

Bij de 'viering' van het 200-jarig bestaan van de Militaire Willemsorde einde jaar 1998 past het verhaal van een gezamenlijke toekenning ervan aan 7 dapperen op 3 november 1948. Het gebeurde in het toenmalige Batavia in Nederlands Oost-Indië, 50 jaar geleden.

De mannen waren opgetrommeld uit alle windhoeken van de Oost. En nu stonden ze op een ere-podium naast elkaar: een KNIL-sergeant, een luitenant, twee onder-officieren, twee luitenant-kolonels en tussen deze laatste twee een onbekende jonge korporaal.

Vier korporaals van de Militaire Politie flankerden het podium. Gouverneur-generaal dr. L.J.M. Beel als afgezant van onze Koningin speldde de hoge onderscheiding op de linkerborst van de zeven militairen. Bij ieder van hen hoorde een toespraak over hun heldendaad, die de Militaire Willemsorde als erkenning kreeg.

Het was aangrijpend en plechtig. Vele honderden militairen, in slagorde aanwezig, gaven cachet aan dit sjsieke gebeuren.

En het duurde knap lang.

Als nummer 8 was onze korporaal aan de beurt.

Hij had het als alle anderen warm van de snikhete zon, die geen schaduw kon geven. En hij kreeg het benauwd tussen die beide hoge officieren links en rechts van hem. Dat hij zo'n hoge onderscheiding verdiende wilde hij best wel geloven. Maar dat ze hem dat kleinood maar gauw gaven en hem terug stuurden naar zijn verre buitenpost. Waar hij de mitrailleur zo driftig had moeten hanteren, toen een overmacht zijn post had aangevallen.

Daar had hij de hitte-van-de-dag weten te dragen.

Die hitte en die onwennigheid van zo'n deftige uitreiking velden hem nu. **DE HELD VIEL FLAUW**

Op het moment dat dr. Beel pal voor hem stond om hem zijn welverdiende onderscheiding op te spelden, viel de korporaal pardoes voorover.

in de armen van de heer Beel. Niemand zei iets, niemand vroeg iets. De heer Beel keek hulpeloos om zich heen, hij kon de jongeman toch niet laten vallen? Toen sprong een der 4 korporaals van de Militaire Politie van het podium af.

En terwijl sommige hoofdofficieren rond de aanwezige legercommandant generaal Simon Spoor hun wenkbrauwen fronsten, toen zij de MP-korporaal zijn post zagen verlaten, nam deze de slappe figuur van de heer Beel over.

In de schaduw achter het podium

kwam hij met hulp van een Rode Kruisman en een koel glas water snel bij zijn positieven.

Hij keerde terug naar het ere-podium en nam zijn plaats weer in tussen de beide luitenant-kolonels.

De heer Beel en alle anderen hadden op hem gewacht en hij kreeg alsnog zijn onderscheiding opgespeld. Het applaus van de aanwezigen moet hem als muziek in de oren hebben geklonken!

Toon Nieskens Linne,
(een der 4 MP-ers op het ere-podium)

Expositie 'Hard tegen Hard' op Bronbeek

Museum Bronbeek presenteert vanaf 20 december de tijdelijke expositie 'Hard tegen Hard. De speciale troepen in Nederlands-Indië 1945-1950'. Ze is te zien van 20 december 1998 t/m 27 juni 1999 in de Kumpulan op het Landgoed Bronbeek.

Het Korps Speciale Troepen (KST) speelde een opvallende rol in de laatste fase van de koloniale periode van Nederlands-Indië. Direct na de capitulatie van Japan in augustus 1945 grepen Indonesische nationalisten de kans om hun land te bevrijden van het koloniale regime. In de zogeheten Bersiap-periode (augustus-december 1945) ontwikkelde zich een gewapende strijd; de strijd zette zich later verhevigd voort in de zogenaamde politieke acties in 1947 en 1948/49. De Indonesische tegenstander koos voor een guerilla-tactiek, hierbij ondersteund door een groot deel van de inheemse bevolking. De Nederlandse troepen moesten een contra-guerilla voeren. Specialist in deze vorm van oorlogvoering was het KST. Ook deze eenheid kon niet zonder de hulp van de bevolking. Tegen het onwillige deel van de bevolking traden leden van het KST soms hard op. Eén van

de bekendste commandanten van het KST was kapitein Raymond Westerling. Zijn optreden wordt door velen bewonderd, maar in de ogen van anderen geldt hij als een oorlogsmisdadiger. Wegens zijn omstrede reputatie moest hij in 1948 de dienst verlaten. In januari 1950 ondernam hij een poging tot staatsgreep in de kersverse republiek van Soekarno. Deze zogenaamde APRIL-coup mislukte en Westerling moest Indonesië spoorlags verlaten. Hij overleed in 1987 in Nederland.

'Hard tegen Hard' toont geschiedenis en optreden van het KST in breed perspectief aan de hand van uniformen, uitrustingsstukken, foto's en documenten. Ze besteedt eveneens aandacht aan de figuur van kapitein Westerling. De tentoonstelling kwam tot stand met medewerking van de Leidse historicus J.S. de Moor, die komend voorjaar op dit onderwerp hoopt te promoveren. Hoewel een gedeelte van de tentoongestelde voorwerpen uit de eigen collectie komt, zijn de meeste objecten afkomstig van de collectie Smulders, een particuliere KST-verzameling.

Een december-bladzijde uit mijn

Indië-dagboek 1947

Het laatste Kerstpakket

Kerstmis in de tropen

Ik dook mijn kampong-huisje in en na een verfrissende douche in het mandi-hok begaf ik me vervolgens onder de klamboe, nam potlood en papier ter hand om een gezellig Kerstverhaal te schrijven.

Ik had een vage voorstelling van lachende soldaten rond een houtvuur, een luisterrijke sterrenhemel, een donkere rimboe waar de muskieten-zwermen boven het eeuwige moeras ...

Het was anders

De natte moesson had hun kleding veranderd in een beslijkte massa en rillend zaten ze bij het vuur in een verlaten kampong zich te drogen. Vijf dagen hadden ze gelopen, geploeterd, gesjouwd en gevochten, kortom, ze hadden van alles gedaan behalve geslapen. En bij het schermselsen tegen de avond was een van hen gesneuveld ...

Ze hadden hun makker meegedragen over de heuvels, door de sawah en snelstromende kali's tot aan de con-vooiweg waar een rode-kruiscuta hem elk ogenblik kon ophalen. Onder een uitstekende dakrand van ons kamponghuisje stond een getimprovi-seerde brancard, het lichaam zorgvuldig toegedekt met een gascape waarop een waas van fijne druppeltjes lag.

Het was anders

Het was Kerstavond en er was een van onze gabbers gesneuveld. Een donkere nacht met druilerige regen. Bij het vuur stonden de Kerstpakketten. Honderden kilometers van ver waren ze aangevoerd over slechte wegen, door haastig dicht gegooid coupures, door modderpoelen en soms gevaarlijk terrein, maar ze waren er ... De namen werden afgeroepen en ieder nam zijn pakket in ontvangst.

Er hing een geheimzinnige stilte op dat moment. De rijzige luitenant bij

het vuur de namen afroepend, de jongens die kwamen, getekende, vermoeide koppen, een ogenblik hoekig zwart afstekend tegen de vlammen, de brancard onder het dak en de traag neersijpelende regen.

Daar had je Bertus uit Elst en Jan uit Zutphen, onafscheidelijke kameraden. Samen hadden ze gevochten in Bultenzorg en Soekaboemi. Samen hadden ze zich verveeld en gekankerd op de post en het eten. Ze belichaamden alle ups en downs van het soldatenleven in het verre Indië.

Evenals de anderen.

Daar was de brenschutter met zijn helper. De hele mortiergroep, de sergeant, de verkanner. Allemaal kwamen ze.

Het was Kerstmis

De felle koplamp van een auto, die de kampong indraait, doet het schijnsel van het vuur verbleken. Twee hospitaalssoldaten stappen uit en vragen met hun ogen: "Waar?"

Eén knikt naar de richting van de dakrand en wijst naar beneden. Allen staan op en maken front zonder bevel.

De brancard wordt voorzichtig opgenomen en heeft bijna de wachtende auto bereikt, als plotseling iemand met een plunjezak komt aanlopen waar het laatste overgebleven Kerstpakket in zit.

Zijn stem klinkt haast vriendelijk als hij zegt: "Julie zouden haast zijn Kerst-pakket vergeten zijn, jongens", en legt het pakje oerbledig naast het hoofd van zijn gesneuvelde makker. Dit was een onvergetelijke Kerst aan het front.

Oud militair 7 Dec. Divisie
Machel Haag (Elst)

Voorzitter Zuid-Holland Zuid onderscheiden

Uit handen van de landelijk voorzitter van de Bond van Wapenbroeders, de heer W. Thomson, ontving VOMI-voorzitter, afdeling Zuid-Holland Zuid, Ger de Jong, op 22 oktober jl. het Kruis van Verdiensten als blijk van hoge waardering voor zijn inzet, in het bijzonder voor nabestaanden van in de periode 1945-1962 gesneuvelde militairen in het voormalig Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea.

Bij deze uitreiking, die plaats vond in het Museum Sliedrecht, waren verder aanwezig: de heer J.Th. Meijers, voorzitter van het Nederlands

Baggermuseum, mevrouw F. Zuidwegt, directeur Stichting Dienstverlening Veteranen, J. Dijkema, voorzitter VOMI Nederland, G. Determan, secretaris VOMI Nederland, het voltallige bestuur van de Bond van Wapenbroeders afdeling Zuid-Holland Zuid-Oost, de heer Kleij van het Gewestelijk bestuur Bond van Wapenbroeders, bestuursleden van VOMI afd. Zuid-Holland Zuid en overige belangstellenden.

H.C. Clasquin,
Zuid-Holland Zuid

De doden die wij gedenken

Voor en na is door Ted Meines, de ex-voorzitter van het Veteranen Platform, de hoop uitgesproken dat wij in Nederland zouden kunnen komen tot een eigen 'veteranencultuur'.

De reacties daarop bleven uit of waren sceptisch of zelfs cynisch.

Vaak werd daarbij verwezen naar de behandeling van de Indië-veteranen en de wijze waarop die zijn en nog steeds worden bejegend.

Helaas wordt bij het uitspreken van deze hoop ook door Ted Meines iets over het hoofd gezien. De vraag namelijk die voortvloeit uit een vraag naar een veteranencultuur is de vraag naar het herdenken van de doden. En ook die vraag valt uiteen in tweeën, namelijk:

a. welke doden worden herdacht;
b. hoe worden deze doden herdacht.
Nu kent de christelijke liturgie reeds een herdenken van de doden in de begrippen 'allerheiligen' en 'allerzielen'. Waar wij over spreken zijn echter de doden die hun leven hebben gelaten in, of als gevolg van, de strijd voor de vrijheid van het 'vaderland'.

De oorlogen hebben in de loop van de tijd een volkomen ander karakter gekregen. Stonden vroeger legers tegenover elkaar (huurlegers, beroepslegers of legers van dienstplichtigen), wij allen weten ons thans nog de historische woorden te herinneren die door Goebbels naar een uitzinnige menigte werden geschreeuwd "Wolt ihr den totalen Krieg?" Hij voegde daar toen nog aan toe dat men de strijd moest aangaan alsof men ging naar een 'Gottesdienst'.

Volkeren staan tegenover andere volkeren op en strijden tegen elkaar op een wijze waarbij vrouwen en kinderen niet langer worden ontzien. Hoe verheugd waren wij niet als wij de eskaders bommenwerpers richting Duitsland zagen vliegen. Leefde bij ons allen niet het gevoel dat de bombardeurs van Rotterdam daarmee hun trekken thuis kregen?

Maar toen Airmarshall Harris aan het eind van de oorlog Dresden liet bombarderen, omdat hij dacht daarmee de oorlog te kunnen bekorten, werd

hem dat verweten en kreeg hij de bijnaam 'butcher'.

En wie herinnert zich niet dat men ons in Leeuwarden beschimpde met de woorden 'moordenaars'.

Ook de Amerikaanse soldaten die in Vietnam hebben gestreden worden honend 'baby-killers' genoemd.

Is het dan zo lang geleden dat van de soldaat gezegd werd "De eer van de soldaat ligt niet in het feit dat hij het leven van anderen kan nemen, maar in het feit dat hij bereid is zijn leven te geven"?

De vele witte kruisen in Margraten, in Normandië en op vele andere plaatsen roepen bij mij altijd weer de gedachte aan dat uitgangspunt op. Die vele jonge levens geofferd op het altaar van onze vrijheid. Zijn dat niet de doden die wij zullen moeten blijven ge- en herdenken?

Zijn er grenzen te stellen aan, welke doden wij wel en welke wij niet herdenken? Als wij kijken naar de herdenkingen in Engeland en in Duitsland zien wij twee grote tegenstellingen.

Duitsland

Door Hitler is in 1933 de herdenking van de gevallen uit de Eerste Wereldoorlog omgevormd tot een 'Heldengedenktag'. Hij kweekte daarmee een militaristische geest in het Duitse leger.

De uitdrukking 'het veld van eer' werd daarmee niet een uitdrukking van het verstild herdenken uit eerbied voor hun offer, maar een agressief na te streven doel.

Het is wel duidelijk dat na de oorlog er geen 'Heldengedenktag' meer zou kunnen en mogen komen. De wandaden van de SS, de genocide van de Joden en alle andere ook door geüniformeerde soldaten begane verwerpelijke daden maakten dat onmogelijk.

In Duitsland herdenkt men thans de doden (niet alleen de omgekomen militairen maar alle door oorlogshandelingen omgekomenen) in een zogenaamde 'Volks-trauertag'.

In de laatste daartoe gehouden kerk-

dienst sprak de voormalige Bundespresident von Weizsacker de gedenkwaardige woorden: "ook al hebben we zelf niet deelgenomen aan de onvergeeflijke daden in het verleden hebben we toch 'die Pflicht der Erinnerung'".

Groot-Brittannië

Elk jaar opnieuw zitten veel veteranen belangstellend te kijken naar Remembrance Sunday op de dichtsbijzijnde zondag van 11 november (de wapenstilstandsdag van de Eerste Wereldoorlog). Dan marcheren duizenden veteranen langs het Cenotaph op White Hall in Londen.

Het zinnebeeld van dit gebeuren is elke keer weer indrukwekkend. Het Cenotaph is het beeld van de gevallen en de overgebleven kameraden marcheren daar langs om hun gevallen kameraden te herdenken.

Indrukwekkend is steeds weer het uitspreken van de zin "we shall remember them". En langs de route staat de bevolking en "is paying tribute" door de veteranen hartstochtelijk toe te juichen.

Nu heeft Engeland natuurlijk niet zoveel burgerslachtoffers gehad als de andere landen. Ook hebben zij geen ondergronds verzet gekend. Deze wijze van herdenken is dan ook geleid op het karakter van hun strijd en hun gevallen een uitermate zinvolle en vooral de veteranen zeer aansprekende.

Maar in deze wijze van herdenken is er een zeer speciale benadering. Als we het embleem van de 'brooches' van de 'Black Watch' nader beschouwen zien we daarop de woorden 'Waterloo', 'Egypt' en 'Penninsusula'. Plaatsen waar de Schotse Highlanders hebben gevochten. Het doet in die gedachtengang helemaal niet ter zake waar de militairen hun strijd hebben geleverd.

Van belang is alleen maar of zij bereid zijn geweest hun leven te wagen voor het vaderland d.w.z. voor hetgeen het vaderland in een gegeven ogenblik voor juist en rechtvaardig hield.

Het is dat uitgangspunt dat maatgevend is.

Uit het voorgaande zijn een aantal belangrijke punten te destilleren. In Nederland zijn het niet alleen de militairen geweest die voor het vaderland hebben gestreden, geleden en daarvoor hun leven hebben gelaten. Wij herdenken de verzetsstrijders, de joden, de burgerslachtoffers en de gevallen militairen en de omgekomen zeelieden.

Het Duitse voorbeeld zullen wij niet willen volgen en het Engelse voorbeeld zullen wij niet kunnen volgen. Als wij zien welke monumenten en welke tijdstippen relevant zijn in het herdenken dan is er groot scala aan mogelijkheden.

In Frankrijk, België, Engeland, en Duitsland (en ook in andere landen) is het einde van de Eerste Wereldoorlog ('the Great War') op 11 november 1918 een algemeen erkende datum. Het einde van andere oorlogen is daaraan ondergeschikt gemaakt.

Nederland stond daar toen buiten en voor ons is de oorlog die op 10 mei 1945 begon maatgevend geworden. Belangrijke monumenten zijn: het nationaal monument in Den Haag en Roermond, de dokwerker, het Auschwitz-monument, de Indië-monumenten, en zo zijn er nog een aantal die door betrokkenen als buitengewoon worden gezien.

De tijdstippen van herdenking zijn eveneens verschillend, 4 en 5 mei, de februaristaking, 15 augustus etc..

Nederland was in oorlog niet alleen met Duitsland, maar ook met Japan.

De tweede Wereldoorlog waar wij ons niet aan hebben kunnen onttrekken was voor ons pas voorbij toen Japan capituleerde op 15 augustus 1945.

Uit deze hoeveelheid van monumenten en tijdstippen zullen wij naar mijn opvatting een keuze moeten maken als het gaat om een algemeen nationaal en geen partieel herdenken.

Dat de bevrijding van Nederland (als moederland) tot een algemene herdenkingsdatum is gekozen is niet zo verwerpelijk. 4 en 5 mei zijn evenals voor andere landen 11 november voor een ieder aanvaardbare data.

15 augustus zal niettemin voor de Nederlanders die onder het Japanse juk zuchtten niettemin een belangrijke datum blijven.

Daar gedurende de oorlog, in tegen-

stelling tot bijvoorbeeld Engeland, ook vele burgers in die strijd zijn gebleven is een herdenking als op Remembrance Sunday niet wel denkbaar.

Het Nationaal Monument in Amsterdam dient uiteraard te worden gezien als een nationaal monument. Dat geldt echter voor iedereen.

In het monument zijn een veertiental nissen met urnen. De veertien nissen zijn bedoeld om aarde te bevatten van de Nederlandse elf provincies, van Nederlands-Indië, van Suriname en van de Nederlandse Antillen.

Op elf sluitstenen zijn de wapens van de elf provincies aangebracht maar de overige drie hebben als sluitsteen een Nederlandse Leeuw, het jaartal 1940 en het jaartal 1945.

De eerste vraag die wij als veteranen stellen is de volgende:

In een brief van 12 maart 1991 schrijft de toenmalige Minister President Lubbers aan Mevrouw Belinfante waarin hij o.m. stelt "In antwoord op kamervragen is door de regering in 1957 aangegeven dat het Nationaal Monument in het bijzonder is bedoeld ter herdenking van de Tweede Wereldoorlog".

Verder schrijft hij dan: "Uiteindelijk is het de maatschappij zelf die de waarde en vooral de gevoelswaarde van herdenkingen bepaalt. Daarom heeft de regering ook steeds met een aanpassing van de herdenkingsgedachte ingestemd".

Een en ander heeft te maken met het feit dat over onze strijd in Indië verschillend werd en mogelijk nog wordt gedacht.

Dat neemt niet weg dat onze gevallen en daar achtergebleven strijdmakers daar waren in opdracht van de wettige Nederlandse regering en hun leven hebben gegeven in dienst van land en volk.

Het Nationaal Monument zal daarom een symbool moeten zijn voor allen die hun leven hebben gegeven in barre tijden van oorlog en ellende. Niet alleen als militair, verzetsman/vrouw, koopvaardij-opvarenden maar ook als gewone burger tijdens en in die strijd.

Dat stopt niet bij 1945.

Wil dat monument een nationaal symbool zijn dan dient dat duidelijk te worden uitgesproken. Daar mogen geen uitsluitingen zijn op grond van

een enghartig politiek standpunt, zoals dat helaas tot op de dag van vandaag nog steeds plaats vindt.

Van belang is alleen dat het offer dat is gebracht geschiedde in naam van het gehele volk ook al was/is een deel daarvan het met de strijd niet eens. Gebeurt dit niet dan is het Nationaal Monument een monument van verzuiling en van enghartige politieke gelijkhebberij.

Dan is het monument een teken van splitsing in de samenleving waar het een bron van eenheid zou moeten zijn.

De VOMI is bij de herdenking op 4 mei tot nu toe niet aanwezig geweest op grond van het feit dat door bepaalde kringen de strijd na 1945 als zodanig op partijpolitieke gronden werd verworpen.

Als Lubbers zijn brief werkelijke betekenis wil krijgen dan zal er iets moeten gebeuren (en niet stiekem en in het geheim zoals recente krantenartikelen berichten) maar officieel, open en bloot.

Wat er gebeuren moet lijkt mij wel evident.

De drie sluitstenen die bedoeld zijn voor Nederlands-Indië, Suriname en de Nederlandse Antillen zullen de wapens van die gebieden krijgen en mocht er geen wapen voorhanden zijn dan zal een symbolische aanduiding dat het om die gebieden gaat moeten worden aangebracht. (Voor een heraldicus moet dat niet al te moeilijk zijn).

Als symbool dat ook de na 1945 gevallen worden herdacht zal in de nis 'Nederlands-Indië' ook een koker met aarde uit de urnen die nu nog in Bronbeek staan moeten worden toegevoegd.

Als onze regering het woord 'erkenning' jegens ons uitspreekt, laat het haar dan ernst zijn en dit gebaar jegens ons maken.

De sluitstukken 1940 en 1945 dienen, hoe dan ook, te worden vervangen. Dit zou een waarachtige daad zijn nu het monument thans in herstelde staat zal kunnen worden gebruikt. Slechts op die wijze zullen wij als Indië-veteranen het monument in Amsterdam als een Nationaal Monument kunnen zien.

Maar ook al is dat gebeurd dan blijft er nog iets over.

Er is dan altijd nog de veteraan die zegt: "They shall not grow old, as we

that are left grow old".

Het eerbetoon van de veteraan die bij het/een monument voor zijn gevallen strijdmakkers de belofte herhaald "we will remember them".

Het is die traditie waar wij behoefte aan hebben en waar ik met Ted Meines in kan stemmen.

Naast de regionale-, de onderdeel-monumenten hebben wij behoefte aan een nationaal militair monument waar wij als veteranen langs kunnen marcheren om onze verbondenheid met onze gevallen kameraden telkens te tonen en te verdiepen.

Roermond is daarvoor te eenzijdig en ook alle andere monumenten zijn te sterk groepsgebonden. Evenzo is de mars in Wageningen meer een eerbetoon aan onze Prins dan een eerbetoon aan onze gevallen kameraden.

Een veteranen-traditie?

Gelet op vorenstaande heb ik het gevoel dat het tijd wordt om zowel het monument in Amsterdam aan te passen als wel een nationaal militair monument (dit hoeft echt niet een soort 'Arc de Triomph' te zijn) op te richten waar wij het defilé dat thans in Wageningen plaats vindt jaarlijks zullen kunnen houden.

Naschrift

Als het waar is dat de maker van het monument in Amsterdam, Raedecker, in zijn testament zou hebben (mogen) bepalen dat in het monument geen urn uit Indië zou mogen worden geplaatst dan is dat verbazingwekkend en wel om de volgende redenen:

- a. als een kunstenaar die een opdracht krijgt voor een nationaal

monument het recht zou krijgen om het nationale karakter in te perken op grond van zijn politieke voorkeur (hij had dan ook de communistische verzetsstrijders kunnen uitsluiten) is dat absurd. Dit mag nimmer een voorwaarde voor een opdracht zijn.

- b. als een kunstenaar meent zijn wil over zijn dood heen aan het Nederlandse volk op te leggen is dat een onaanvaardbare vorm van geestelijke dictatuur (en dat pleit niet voor de betreffende kunstenaar).
- c. als de regering meent een dergelijke partijpolitieke testamentaire bepaling te moeten honoreren is dat avensens absurd.

TL.

Presentatie

Vomi Noord-Brabant West presenteert zich aan het Roosendaals publiek.

Op zondag 27 september waren wij als VOMI met een mooi ingerichte kraam aanwezig op het "Roosendaals Treffen" en hadden geen gebrek aan belangstelling. De kraam werd bemand door de bestuursleden A. van Nassauw en J.

Malipaard en zijn vrouw. De weersvoorspelling was niet zo best, maar later viel alles nog mee. Het was niet koud en soms kwam de zon door.

Alle verenigingen konden vanaf 09.00 uur beschikken over een kraam. Wij zochten onze kraam en begonnen met het aankleden. Er waren geldprijzen te verdienen voor de mooiste vijf kramen.

Op de kraam de winkel van het fonds sociale zorg en verder alles wat betrekking had op Indië en Nieuw-Guinea, zoals schilderijen, boeken, oude kaarten van de positionele acties, zoals de foto van onze Generaal Spoor. Er waren ook wel veel oude foto's van onderdelen, waarover veel vragen werden gesteld. Ook werd ons blad "Sobat" met het nodige aanvullend informatie-materiaal over onze vereniging ten toon gespreid. Er werd natuurlijk deskundig uitgelegd wat de eventuele Vaders en Opa's daar hebben gedaan. Door de grote drukte merkten we niet eens dat het intussen 17.00 uur was geworden. Het publiek ging voldaan huiswaarts en wij, als VOMI-vereniging, waren zeer tevreden over de belangstelling, de verkoop en we hebben ook nog enkele nieuwe leden mogen inschrijven.

Een woord van dank aan de gemeente Roosendaal voor de meer dan voortreffelijke organisatie en namens de overige leden Jaques en Toon onze dank.

Mevr. M.C.A. Looyen-van Reusel
2e secr. en lid akt. comm.
Vomi Nrd.-Brabant West

Onthulling monument Smilde

Op vrijdag 4 september 1998 is het monument te Smilde onthuld ter herdenking van 4 in het voormalig Ned.-Indië gesneuvelde militairen en een in Korea gesneuvelde militair, allen afkomstig uit Smilde, t.w.:

1. H. Stuifzand
Geboren 28-11-1923 (2-5 R.I.) O.V.W.
Gesneuveld 6-2-1946 te Tjermee.
2. J. Smidt
Geboren 13-11-1925 (3-12 R.I.)
7 Dec.Div.
Gesneuveld 20-8-1947 te Cheribon.
3. D. Wiersma
Geboren 19-4-1925 (3-8 R.I.) 7
Dec.Div.
Gesneuveld 15-12-1947 te Batavia.
4. A. Grit
Geboren 9-1-1926 (1-15 R.I.) O.V.W.
Gesneuveld 8-1-1949 te Jogjakarta.
5. J. Daling
Geboren 20-2-1915 (N.D.VN. Korea)
Gesneuveld 31-5-1951 te Inje (Korea).

Door het mogen ontvangen van een subsidie van de gemeente, giften van burgers en bedrijven was het mogelijk om het monument te kunnen verwezenlijken.

Naast het comité-bestuur waren bij de plechtige gebeurtenis o.a. aanwezig dhr. Ter Beek (Commissaris der Koningin in Drenthe), een afgevaardigde van de Koreaanse Ambassade, burgemeester R. ter Avest, die het monument onthulde, Generaal-Majoor C.H. Nicolay (7 Dec. Div.) en N.G. Tak: dominee Bulthuis (als dpl. soldaat vertrokken naar Indonesië en daarna afgestudeerd als predikant, verder nog enkele militaire officieren, waaronder de Garnizoens commandant Lt.Kol. Dürst Britt.

Ook zou aanwezig zijn geweest Mevr. Spoor, ware het niet dat zij wegens een zware bronchitis aan het bed gekluisterd was.

In het openingswoord van dhr. Schaub zei hij o.a.: "De ouders van de jongens zijn allemaal gestorven, maar er is nu een nagedachtens aan de gesneuvelden voor de broers, zussen en andere familieleden. Het werk is echter nog niet gedaan. Ik wil vooral de jonge veteranen nog een hart onder de riem steken. Ik wil hen vra-

gen de fakkel van ons over te nemen en deze verder te dragen. Er is nog veel, heel veel te doen."

Na de plechtigheid kon men in het 'Kompas' nog even gezellig bijeen zijn onder het genot van een hapje en een drankje.

Op de sokkel van het monument (zie foto) staan de namen vermeld van de gesneuvelden met daarboven een opengeslagen boek. De linkerblad-zijde van het boek gedenkt de vier gesneuvelden in Ned. Indië, de rechter de in 1951 gesneuvelde in Korea.

(Ingekort verslag gemaakt door R.G.)

Toespraak van dominee Bulthuis tijdens de onthulling van het monument ter herinnering aan de gesneuvelde Smildeger Indië-militairen en Korea-militair.

Dodenappèl, ter gelegenheid van de onthulling van het monument Smilde, 4 september 1998.

Het is vandaag voor u als familie en voor ons allemaal een heel bijzondere dag, deze dag van gedenken. Momenten als deze, staande bij een monument met namen van hen die bij ons hoorden, zijn heel gevoelig. Elk jaar maak ik het mee, waar dan ook, meer dan eens.

Ik wil het, ik moet het. Want "gedenken", dat kun je niet aan anderen overlaten.

Waarom gedenken we.

Door mijn hoofd gaan die woorden van Leo Vroman.

"Kom vanavond met verhalen hoe de oorlog is verdwenen en herhaal ze honderd malen, alle malen zal ik wenen."

Waarom gedenken ...

Leo Dasberg zegt dat gedenken zoets is als kijken in een achteruitkijkspiegel.

Als je als automobilist niet in die spiegel kijkt, heb je feitelijk geen overzicht op de weg vóór je. Die spiegel heb je nodig om het gevaar van de weg te kunnen inschatten.

Zonder die spiegel zou je niet alleen onthand zijn, maar ook zelf een gevaar op de weg worden.

Daarom gedenken we, met het oog op morgen, om nu te kunnen leven en handelen.

Die kring van betrokkenen is vandaag veel intiemer dan wanneer we op de 4e mei ons bevinden in de grote kring van de zeer vele Nederlanders. Hier zijn we met elkaar bijeen op de plek, waar ze gewoond hebben; hier hadden ze hun plaats; in de familiekring horen ze er nog altijd bij; als daar thuis de naam valt van Helprig, van Jannes, Derk, Bram en van Jan, dan weet iedereen over wie het gaat.

Ook, ja, juist in de familiekring gaan honderd malen, telkens als de naam van hun overleden familielid genoemd wordt, de verhalen weer rond. Alle malen zal ik wenen.

Elke keer opnieuw komen flitsen van herinneringen boven van die ene, die jonge telg uit het gezin, die niet terug keerde uit dat verre land waar hij een opdracht moest vervullen.

In die gezinnen weten ze er ook van hoe moeilijk het kan zijn om er over te praten, over Helprig, Jannes, Derk, Bram of Jan.

De ouderen hebben hem gekend, maar de jongeren die misschien pas geboren waren of nog niet eens, zij kennen hem slechts van de foto's en van de verhalen die daarbij horen.

Maar in de familiekring weten ze dat het beste, hoe moeilijk het is om, zonder dat de stem stekt, met gevoel te vertellen wat ze van hem weten.

Er blijft in dat verhaal een witte bladzijde: dat is die tijd nadat ze afscheid hadden genomen, thuis of op de kade bij de inschepping van het troepen-transportschip.

Misschien zijn er brieven die hij schreef van verre: uit Indië of uit Korea.

Maar wie kan duidelijk maken hoe hij daar leefde. Wie vertelt aan "thuis" hoe men met elkaar omging; wie kan zeggen wat vriendschap betekent en wat moed is of angst. Wie was er bij toen "het" gebeurde.

Tussen toen en nu liggen ongeveer 40 à 50 jaar. Niemand van de familie is ooit in de gelegenheid geweest het graf van hun zoon, broer, zwager of oom te bezoeken.

Vandaag komt die geschiedenis dichterbij, nu wij hier, in de woonplaats, in het eigen dorp, een plek van gedenken hebben, een monument dat niet alleen de allernaasten, maar heel de gemeenschap van Smilde en omgeving bepaalt bij een stuk levende geschiedenis.

Nu gaat het niet alleen om de herinnering levend te houden aan "die zesduizend militairen" die zijn omgekomen in de strijd voor vrede en veiligheid, maar nu gaat het om mensen, die de gedachtenis aan vijf jonge mannen die onder ons hebben gewoond.

Mensen met een naam, een eigen plek, zoals ze hen gekend hebben. Hier komt de gedachtenis, voorzover wij dat kunnen, tot zijn recht.

Elke keer als ik het tot me laat doordringen wat zij hebben gegeven, méér dan ik, dan krijg ik een naar gevoel; soms zit daar ook een gevoel van schaamte in, dat ik die periode heb overleefd en anderen niet.

Ik kan nu vertellen wat er toen in me omging ... neen.

Ik kan wel vertellen dat het mijn leven nogal heeft aangepakt: ik ben teruggeworpen op de diepste vragen. Ik heb daar in Zuid Sumatra - ik was toen nog geen legerpredikant - mijn eerste begrafenis gedaan: twee makers, twee leden van de compagnie, ik heb ze een eervolle begrafenis gegeven.

Dat moment ben ik nooit kwijt geraakt; het was er als een achteruitkijkspiegel die mijn levensweg sterk

beïnvloed heeft. Zodoende heb ik kunnen verwerken wat er gebeurd was, wat er met mij gebeurd is en hoe die tijd en dat moment van invloed geweest is op mijn leven.

Waarom gedenken...

We kunnen er niet over zwijgen, over wat er toen gebeurd is; de strijd waarvoor zij met velen zich hebben ingezet: vrede, recht, veiligheid, zonder onderdrukking van minderheden, toekomst garanderen voor zover dat in ons vermogen ligt - wat zegt ons dat veel: Indië, wij waren en we zijn aan dat verre land verbonden. Het zal nooit een vreemd land worden ...

En eveneens Korea ... wat wisten we er weinig van. Maar omdat Nederland een deel is van de vrije wereld, werd ook onze inzet gevraagd tegen de onderdrukking door het communisme van die dagen.

Jan Daling begreep het waar het voor hem op aan kwam. Hij was een man van vóór de oorlog, geboren in 1915. Ik las van zijn gedrevenheid om een bijdrage te leveren aan de bevrijding van Ned. Oost-Indië.

En dus ging hij, dienstplichtige van vóór 1940, opnieuw. Het werd medio 1948 dat hij terug keerde. Maar met al die ervaringen van meer dan 13 jaar dienst in het leger, kon hij het niet meer vinden. Zoveel carust in zijn botten, zoveel ervaringen die verwerkt moesten worden en dan gewoon maar doorgaan alsof er niets gebeurd was.

Hij kon het niet. Toen er in 1950 een oproep kwam voor een vrijwilligerdetachement voor Korea, was Jan Daling er weer bij.

Voor hem heeft het verblijf aldaar nog geen jaar geduurd: ik citeer: "in de nacht van 30 op 31 mei '51 werden eenheden van het Ned. detachement bestookt met vijandelijk artillerie- en mortiervuur.

Het zwaartepunt van deze aanval lag bij de B. compagnie, die de aanval in gevechten van man tegen man afsloeg, maar waarbij 14 leden van het Ned. detachement sneuvelden, waaronder ook Jan Daling.

"Van Helprig Stuitzand lezen we in het herinneringsboek van 2-5 R.I. o.a. van de voorbereiding van een Sinterklaasfeest voor een honderdtal kinderen uit de omgeving. Door de koks werden veel oliebollen en chocolademelk gemaakt.

Het is niet het uitbundige Sinterklaasfeest geworden dat men

er zich van had voorgesteld.

Ik lees dat Stuitzand, even op bezoek bij zijn oude onderdeel, meegaat op een patrouille. Als M.P.-er wil hij ook weten wat er gaande is. Bij het eerste vuurcontact krijgt hij een kopschot en is onmiddellijk dood. Het Sinterklaasfeest gaat stilletjes voorbij en op 7 december wordt Helprig Stuitzand op Kembang Koening begraven". Einde citaat.

Jannes Smidt zou ik ook een oorlogsslachtoffer kunnen noemen. Luistert u maar: Hij behoorde tot één van de eerste bataljons dienstplichtigen die vanuit Assen werden uitgezonden, 3-12 R.I. en werd gelegerd op West-Java. Zijn overlijden was tragisch, omdat het niet gebeurde ten gevolge van directe gevechtshandelingen.

Ik lees: "bij terugkeer van zo'n actie, bij het uitstappen uit een carrier, bleef Jannes door de haast waarmee alles moest gebeuren, achter de trekker van een stengun hangen. Het schot ging af en hij werd ernstig getroffen.

Kort na aankomst in het hospitaal in Cherobon is Jannes aan zijn verwondingen overleden".

"Ook Derk Wiersema behoorde tot de eerste lichter dienstplichtigen, hij behoorde tot het 3e bataljon 8 R.I. en gelegen op West-Java.

Ook zijn overlijden noem ik tragisch. Ook hier zou het een feestdag worden, een dag met feestelijke inzet: de kerstdag 1947.

Op die dag zou hij 's morgens vroeg kerstbrood brengen naar een klein detachement dichtbij.

Vanaf een heuvel werden granaten gegooid. Een granaat kwam terecht in de carrier waar Derk gezeten was. Hij werd door de ontploffing ernstig gewond. Na een eerste behandeling op de eigen post werd Derk naar Tasikmalaja vervoerd en verder per vliegtuig naar Batavia.

In de loop van de avond overlijdt hij en bij zijn peloton zijn de gedachten die avond heel ergens anders dan bij een feestelijke- en vredige kerst".

Tenslotte enkele woorden gewijd aan Abraham Grit. Bram Grit, ingedeeld bij het vrijwilligersbataljon 1-15 R.I., werd op Midden-Java gelegerd in de omgeving van Semarang. Begin januari '49 liep de groep van zes man, waarbij Grit was ingedeeld, in een hinderlaag, twee man ernstig gewond. Grit bleef bij hen achter, terwijl anderen op pad gingen om hulp te

halen. Bram werd gevangen genomen met zijn maat en later als vermist opgegeven.

Dat vermist zijn zou zo gebleven zijn als niet enkele oude makkers van toen een aantal jaren later, veel jaren later, in dat zelfde gebied op zoek waren gegaan naar mensen, bewoners uit die tijd met verzoek om informatie. En inderdaad konden de plaatsen waar Grit en zijn maat Rameckers waren begraven, worden gelokaliseerd.

Na overleg met de Ned.

Oorlogsgravenstichting werden de overblijfselen van Grit en Rameckers bijgezet op het Ned. Ereveld Candi Baru in Semarang.

Waarom gedenken wij.

Ik citeer een enkele zin uit een artikel in de Smildeger Neiskrant, van de hand van het comité dat onnoemelijk veel werk verzet heeft voor de totstandkoming van dit monument waar wij vandaag vóór staan.

"Moeten wij u nog schetsen waarom veteranen aan de slag gingen en vandaag nog gaan om althans enige troost te bieden aan de inmiddels overleden ouders van Bram Grit en anderen, die nooit naar het graf konden om hun verdriet en het verlies te verwerken.

En ook dit: "Heeft de familie, die vijftig jaar in de kou bleef staan, er geen recht op om vlak bij huis een herinneringsteken te hebben waar zij met hun verdriet naar toe kunnen?"

Dáárom gedenken wij. En wat is het goed om hier als familie en als dorpsgenoten bijeen te zijn om in stilte te gedenken.

En eveneens, wat is het goed dat de veteranen van nu, dat zijn dus de makkers van toen, hier bijeen zijn om elkaar de hand te drukken en elkaar diep in de ogen te kijken, hen die dezelfde naam dragen van je overleden sobats.

Gedenken is iets anders dan verheerlijken. Daarmee zijn we niet bezig. We roepen hen in herinnering, die namens en met anderen zijn gegaan voor een ideaal, hoogstaand en rechtschapen.

Niemand weet vooraf waar het bijbelse gebod van de liefde je zal brengen. En niemand beseft vooraf dat de liefde van God ons draagt tot een bijna bovenmenselijke taak.

En ... is het juist niet de vreemdeling, die in de bijbel alle steun krijgt? De mens voor wie niemand opkomt? De verdrukte en de vervolgte?

Daarom zijn er altijd vrijwilligers die zich melden en daarom zijn er ook al-

tijd dienstplichtigen die dezelfde conclusie trekken: "Ik doe mee en ik ga me niet onttrekken aan de opdracht ten dienste van de vrede van medemensen".

Daarom zijn deze mannen die wij vandaag gedenken, gekomen tot daden van een zeer persoonlijke inzet.

Laat de herinnering de vrije loop: laat de geest stijgen als een arend naar de eeuwigheid waar zij in vrede rusten

na gestreden strijd.

En laat het even stil zijn, NU:

zij zijn Nu onder ons -

ontstegen aan hun kruisen ...

wij zijn in gedachten bij hen:

Helprig Stuitzand,

Jannes Smidt,

Derk Wiersma,

Abraham Grit,

Jan Daling.

Dat zij mogen rusten als in de palm van Gods hand.

Dominee Bulthuis

Avondsterlaan 25

9742 KA Groningen

Tel. 050-5734063

Oproep

Sobat Laus is op zoek naar een echtpaar die ook plannen heeft om het volgend jaar (1999) naar Semarang te gaan.

Reacties gaarne aan J.A. Laus, Irenelaan 2, 5251 JP Vlijmen.

Mevr. van Dongen is op zoek naar gegevens betreffende de militaire diensttijd van haar reeds overleden man, dhr. W.J. van Dongen, legernummer 27.02.22.075.

Opgekomen voor militaire dienst 8 november 1946, was ingedeeld bij de Staf Cie. 5-2 R.I. als Korporaal bij de Geneeskundige Troepen en vertrokken naar voormalig Ned. Indië op 18 april 1950 per SS 'Groote Beer'. Uit Indonesië vertrokken op 18 april

1950 per SS 'Zuiderkruis'. In Nederland aangekomen 9 mei 1950. Wie op deze oproep wil reageren kan contact opnemen met dhr. C. Cornelissen, De Bree 43, 8381 BS te Vledder. Tel. 0521-382340.

In het Verbindingsmuseum in de Elias Beekmankazerne te Ede is een kleine expositie van het Veldpostkantoor Batavia.

Gezocht worden veteranen die in genoemd Veldpostkantoor gewerkt hebben in de periode januari 1950 - oktober 1950. Dit in verband met een eventueel te organiseren reünie in bovengenoemde kazerne. Reacties gaarne naar E. Stoffer, Trekvaart 113, 8271 AC te IJsselmuiden. Tel. 038-3311384.

Sobat Hoogwerf (O.V.W.) is door een verhuizing verschillende emblemen

kwijtgeraakt. Hij doet hierbij een oproep aan diegenen die onderstaande emblemen willen afdrukken, hem hierover in te lichten.

1. Mouw-embleem van het Friesland Bataljon (1-9 R.I.).
2. V-brigade mouw-embleem.
3. Mouw-embleem 1-15 R.I.
4. Mouw-embleem Tijgerbrigade.
5. Baretleeuwte.
6. Mouw-leeuwte.
7. Mouw-embleem O.V.W.

Het contact kan worden opgenomen met: J. Hoogwerf, Verdistr. 47, 3122 HT te Schiedam.

Sobat Garritsen is op zoek naar Jan Derks, opgekomen 1949 in Schoonhoven. In Indonesië geplaatst in Tjimahi bij de opleiding als telegrafist. Wie heeft hem gekend en weet zijn huidige adres. Reacties gaarne aan Lou Garritsen, tel. 0592-311175.

Verenigingsnieuws

Drenthe/ Groningen

Secr. J. Plat
Sassenbergen 71
8531 GW Borger
Tel. 0599-235666

Onderstaande speech of toespraak, hoe u het ook maar wilt noemen, is van Trinie Damhuis uit Steenwijkerwold en met haar toestemming geplaatst.

Zij heeft deze toespraak gesproken op de Veteranendag van VOMI-Drenthe/Groningen in de Johannes Postkazerne te Havelte op 30 sept. jl. Ook heeft ze deze woorden gesproken tijdens een bezoek vanuit de BNMO te Doorn bij het Nationaal Indië-monument te Roermond.

Verhalen - vertellen!

Onze eenheid is bevestigd door ons gezamenlijk lijden.

Niet wetend of deze woorden, welke geschreven staan op het monument van het Ereveld "Menteng Pulu" te Jakarta, helemaal juist weergegeven zijn, wilde ik met deze woorden toch beginnen.

Lang heb ik zitten en liggen denken aan wie ik dit kon vragen.

De mannen die dit kunnen weten - zo is door onze gesprekken gebleken, kunnen of durven over de Indië-periode immers vaak niet te praten.

Meer niet - dan wel.

Vandaag staan wij nu rond dit monument om te gedenken, te herdenken - al diegenen die door het gezamenlijk lijden en strijden in Indië, gesneuveld zijn.

Het is goed dat we dit samen doen!

Het geeft ons een gevoel van eenheid en saamhorigheid.

Wij willen graag dat dit herdenken nog jaren door gaat.

Maar hoe zal het - als jullie na bijna 50 jaar nog steeds niets tegen jullie kinderen of kleinkinderen over deze

periode hebben gezegd, dan door kunnen gaan?

Deze jaren mogen de geschiedenis niet ingaan als verloren jaren. Als of deze periode er niet is geweest.

Maar als jullie nooit praten over het hoe het was in die jaren, hoe kunnen onze kinderen en kleinkinderen dan weten, wat ze over 20 of 30 jaar nog moeten herdenken. Wel zeggen: "De Herdenking" moet doorgaan, maar er niet over praten roept bij hen allen maar nieuwe vragen op.

De antwoorden kunnen ze niet halen uit de geschiedenisboeken, want over deze periode wordt het liefst gezwegen!

Kunt u bijvoorbeeld door emoties of andere oorzaken er niet over praten, probeer het dan maar op te schrijven. 't Hoeft niet in mooie zinnen, maar begin bij het begin.

Bijvoorbeeld, hoe u per trein naar Rotterdam bent gereisd. Waar op elk station MP aanwezig was, zodat u niet uit kon stappen om u te onttrekken aan uw plicht.

Hoe u in Rotterdam op de boot moest stappen omgeven door MP. En dan met zo'n 500 man in één ruim moest slapen, zo'n 5 bedden boven elkaar. Over je aankomst in Indië, hoe je daar orde en vrede moest brengen.

Niet wetend hoe.

Wat je daar hebt meegemaakt, je thuiskomst, maar vooral ook wat er daarna is gedaan - dus nagelaten!!! Het is nu de tijd om deze herinneringen te vertellen, op te schrijven. Doe het nu! Nu het nog kan!

Als je nu begint kunnen uw kinderen, klein- en achterkleinkinderen later zeggen: Onze opa's werden geroepen van huis en van haard.

Te dienen ons volk en ons land.

Zij deden hun plicht.

Ze zullen u dankbaar zijn en zeggen: "Opa, bedankt"! Jammer dat u ons dit verhaal niet eerder hebt verteld, maar nu we het weten blijven wij, herdenken!

Mevr. Trinie Damhuis,
Steenwijkerwold

Verenigingsnieuws

Volop bezig met her en der bijeenkomsten binnen ons verenigingsgebied, naderen we al weer de grens naar de overgang van 1998 naar 1999. Het gaat goed met de VOMI in onze regio. De groei zit er nog steeds in en in elke nieuwe 'Sobat' worden aan onze vereniging wel enkele nieuwe leden toegevoegd. Onze voorzitter loopt met de gedachten rond, dat hij op onze jaarvergadering in 1999 (31 maart te Witteveen), wel het 800e lid zou willen verwelkomen. Zou natuurlijk best kunnen. We moeten dan allemaal wel even meewerken en even de schouders er onder zetten. Even rondkijken in uw omgeving en u hebt zo maar een nieuw lid gevonden. Zullen we met elkaar proberen een breed lachende voorzitter te krijgen op de jaarvergadering van 1999.

Het kan, maar dan allemaal wel even meedoen.

De oproep van dhr. Smoorenburg voor deelname aan het VOMI-detachment op 5 mei 1999 willen wij nog graag even onder uw aandacht brengen. Ook binnen onze vereniging komt de deelname op gang. Een aantal mensen heeft zich bij ons secretariaat gemeld en natuurlijk hebben wij die namen direct doorgegeven. Natuurlijk mag u zich bij het secretariaat melden, maar zoals u hebt gezien in 'Sobat' van oktober kan het ook rechtstreeks per briefkaart. Nog in staat tot een marsje? Aanmelden dan, zo spoedig mogelijk.

De Veteranendag in Assen zit er inmiddels ook weer op. We mochten met ruim 200 personen te gast zijn op de JWF-kazerne en met elkaar een heel gezellige dag meemaken. Goed geslaagd, hebben diversen van u gezegd.

Het bestuur hoopt in 1999 weer iets dergelijks te kunnen aanbieden, maar suggesties van uw kant zullen zeer ter harte worden genomen. Zo naderen we dan de grens '98/'99 al weer, zo zijn we begonnen.

Terugkijkend kunnen we vaststellen dat er ook in '98 weer veel op ons is afgekomen. Mooie en vreugdevolle gebeurtenissen waar we blij en dankbaar op terug kunnen zien. Ook droeve gebeurtenissen zijn leden onder ons niet voorbij gegaan. Afscheid nemen is zo onherroepelijk en doet zo'n pijn. Laten we proberen ook in het komende jaar als VOMI-vrienden en vriendinnen zo dicht mogelijk naast elkaar te gaan staan.

De prov. en afd. bestuurders wensen u allemaal prettige en gezegende Kerstdagen en een voorspoedig 1999.

Enkele verslagen

Afdeling Assen: Het seizoen '98/'99 is weer begonnen. Er staan, zoals elk jaar, 4 bijeenkomsten gepland in Deurze. 'De Aanleg' is voor ons een vaste plek geworden, o.a. door de prima verzorging van de familie Hilbrands. Onze 1e bijeenkomst was direct weer goed bezocht, velen moesten even bijpraten onder een heerlijk kopje koffie/thee. Wij konden alle aanwezigen deze consumpties gratis aanbieden. De prijzen-tafel voor de te houden verloting zag er zeer goed uit en we kregen een mooie dia-serie te zien, gebracht door dhr. Weisenbach. Hij had een schitterende serie over het stroomgebied van de Drentse Aa. Wat is dit gebied mooi en hoe goed wist hij dit in deze dia's naar voren te brengen. Een dankbaar applaus was zeer verdiend. De verloting verliep prima en bracht het bestuur weer wat centjes op en de aanwezigen mooie prijsjes. ± 16.45 uur kon onze voorzitter alle aanwezigen bedanken en een wel thuis toewensen. Tot november weer in Deurze.

Ben Habich

Afdeling Hoogeveen

Op 15 okt. werd het seizoen '98/'99 geopend met de eerste contactmiddag regio Hoogeveen. Bij de opening werd een minuut stilte in acht genomen ter herdenking aan de overleden sobats Benning en Wiegers.

Daarna kreeg dhr. Niemeijer het woord. Deze oud-mijnwerker vertelde over zijn tijd in de kolenmijn en illustreerde de verhalen met attributen die destijds werden gebruikt. Zo werd

bijv. een gaslamp, om mijngas op te sporen, gedemonstreerd. Na de pauze ging dhr. Niemeijer verder met dia's met toelichting. Daarna was er nog gelegenheid tot het stellen van vragen, die op een gezellige en leuke manier werden beantwoord.

Hierna werd afscheid genomen van dhr. Giethoorn als secretaris van deze regio. Dit werd door voorzitter Hagenbeek met veel lovende woorden en een attentie in de vorm van een VOMI-schild gedaan. Voor mevr. Giethoorn waren er bloemen. Dhr. R. Bremer werd vervolgens welkom geheten als de nieuwe secretaris. Tot slot was er nog de verloting met veel prijzen. Al met al een gezellige en geslaagde middag.

R. Bremer

De agenda voor de eerste bijeenkomsten in 1999:

Afdeling Assen: 13 jan. 1999 in 'De Aanleg' te Deurze.

Afdeling Dalen: 27 jan. in Rest. 'Cornelis' te Dalen.

Afdeling Groningen: 11 febr. '99 in 'De Bunker' aan de Heereweg te Groningen.

Afdeling Hoogeveen: 7 jan. '99 in de 'Mauritshof' te Hoogeveen

Afdeling Meppel: 13 jan. '99 in Motel 'Waanders' te Staphorst

Bij alle afdelingen heeft men 'nieuwjaarsvisites'. Bij velen met de echte 'boerenjongens' en 'kniepertjes'. Het is meermalen gezegd, u bent overal van harte welkom, waar u ook naar toe wilt. De verlotingen moeten de 'kassen' op de been houden, dus graag daarvoor een prijsje meenemen. Het kost steeds wel weer wat geld, maar u krijgt er ook veel voor terug. Meestal koffie/thee, een prijsje uit de verloting en niet te vergeten altijd een gezellige middag. De aanvangstijden zijn meestal overal 13.30 uur.

In Memoriam

Deze keer moeten wij u mededeling doen van het overlijden van:

Mevr. W. Dorenbos-Lubberink te Havelte 10 sept. '98.

W.A. Machielsen te Havelte 15 okt. '98.

We wensen de betrokken families de warmte en de liefde van hun naasten toe bij de verwerking van hun verdriet over het heengaan van hun geliefden. Onze oprechte deelneming.

J. Plat

Flevoland

Secr. Haf 75

8212 XN Lelystad

Tel. 0320-232386 / 06-51185814.

19 september jl. waren wij eindelijk weer een keer in onze tangsi 'Mata' te Dronten. Reeds vroeg (± 08.30 uur) waren wij aanwezig om de gebruikelijke voorbereidingen te treffen. Tot onze grote verbazing was het e.e.a. al gerealiseerd door het 'nieuwe' Bar-Team van Tangsi 'Mata', o.l.v. Ali Schuur m.m.v. twee bestuursleden van de Unie 55+ 'Flevoland'. Fantastisch, dat scheelde een hoop werk. Inmiddels waren "Vader Abraham" en Hans Schaap (muziek) gearriveerd, alsmede vele sobats. Zo kon de voorzitter om ± 11.00 uur de bijeenkomst openen. Allereerst was daar een stijl saluut aan onze overleden sobat Jacob Hilbrands. Hierna een speciaal welkom aan onze gasten Wim Kriens (BNMO), Henk van Gunst (VOMI Veluwe), Wim en Nannie Goossens uit Duitsland en alle anderen. Nog een stevig applaus voor het nieuwe "Bar-Team" en onze artiesten.

Helaas was er tot op dat moment nog geen reactie op de ruim 100 brieven met informatie die uitgegaan waren naar nieuwe sobats, i.v.m. een ledenwerfactie. Dank aan sobat J. van der Ham van VOMI Noord-Brabant Oost voor al deze adressen.

Na nog een oproep voor de bustocht naar Limburg (waarop helaas te weinig respons), werd een aanvang gemaakt met het eigenlijke feest.

Muziek - Vader Abraham - bingo - voortreffelijke lunch enz. enz. Ook was er de loterij. Het was een werveling van activiteiten en ontspanning. Vader Abraham had ook niet op z'n lauweren gerust. Het was ondertussen 16.30 uur geworden en was het tijd om af te sluiten met dank aan allen voor hun aanwezigheid en inzet, een applaus voor het nieuwe Bar-Team voor hun geweldige prestaties. De voorzitter sloot deze geslaagde bijeenkomst en wenste een ieder wel thuis. Een leuke verrassing was dat het netto financieel resultaat van de 'Bar' naar VOMI Flevoland vlooside, t.g.v. de 'Lief- en Leed' pot.

10 oktober jl. waren wij wederom in onze tangsi 'Kolkzicht'. Alle 'plichtplegingen' werden met een zekere routine afgewerkt (wat assistentie is welkom, ook wij worden ouder).

Helaas waren de reacties op de nieuwsbrief (twee in één, niet gebruikelijk) wat beperkt. Het organiseren van enig "vertier" voor deze dag leverde aanvankelijk nogal wat problemen op, totdat wij aan boord van het MS 'Brillant' een paar 'kersverse' artiesten (belden van de BNMO) ontmoetten. Na enige zachte aandrang en "morele chantage" waren zij bereid om op onze bijeenkomst op te treden. Terug naar deze dag. Onze gasten, tevens 'artiesten' waren inmiddels gearriveerd, alsmede een groot aantal van onze sobats, zodat de voorzitter om ± 11.15 uur het gebeuren kon openen met een welkom aan allen en in het bijzonder aan onze BNMO-gasten, c.q. 'artiesten', waarvoor tevens een applaus. Na een enkele mededeling inzake de geplande bus-tocht naar Limburg, die zoals het er nu uitziet door te weinig belangstelling geen doorgang zal vinden, een oproep voor het 'begin-offensief' 1999 met een uitgebreide Indische rijsttafel. Hiervoor was meer belangstelling, gezien de directe aanmelding van zo'n 45 sobats. Het moet een onderwets 'Begin-offensief' worden met Indonesische dans enz. enz. Na deze mededelingen werd de draad weer opgepakt met het programma, zoals bingo - optreden artiesten - loterij - enz. enz. Het één en ander werd muzikaal begeleid door onze muziek-machinist Paul. Een warm applaus voor onze BNMO-artiesten besloot het geheel. Tot slot een dankwoord namens allen door de voorzitter aan alle medewerkers, voor uw aanwezigheid en inzet. Wel thuis.

21 november zijn we weer in tangsi "Kolkzicht". Ditmaal zal de bijeenkomst in het teken staan van St. Nicolaas. De bingo's en loterij worden - zo mogelijk - hierop aangepast. Op 9 januari 1999 hopen wij in principe ons 'begin-offensief' te houden. Dit moet weer een groot feest worden. Wij wachten op uw reacties. Een bijdrage in het kostenplaatje aan het festijn is de bedoeling.

**SELAMAT DJALAN DAN NATI
SELAMAT TAHUN BARU.**

Frits Frantzen

Friesland

Secr. Drostlaan 68
8303 EE Emmeloord
Tel. 0527-616717.

Busreis Roermond

De jaarlijkse dagtocht voor onze leden werd gehouden op 9 september en voerde dit jaar naar Roermond. Deze datum werd gekozen omdat vanuit de vereniging wel belangstelling bestond voor een bezoek aan het Nationale Indië-monument en omdat de reis per trein vanuit Friesland op de herdenkingsdag voor velen een te zware opgave blijkt te zijn.

Met ruim 100 deelnemers vertrokken we al vroeg in de morgen met twee bussen richting Roermond. In ons gezelschap bevond zich tevens een lid van VOMI-Canada, de heer Kuik, afkomstig uit Sint Annaparochie. Doordat we bij Staphorst in een file terecht kwamen, moest in restaurant 'Het Jagertje' in Epe de koffie met gebak geforceerd naar binnen gewerkt worden om nog enigszins op tijd in Roermond te zijn. En het regende maar door.

Bij het monument aangekomen klaarde het weer gelukkig op, zodat we op ons gemak de kransen en de bloemenzee konden bewonderen, een prachtig schouwspel. Door zes dames werd namens onze vereniging een krans gelegd bij het borstbeeld van Generaal Spoor.

Ook vanuit Groningen was een bus met leden van de VIM, alsmede een gezelschap van de BNMO, die de herdenking hadden georganiseerd, waar we ons e.v.t. bij aan konden sluiten. Op de terugweg vertoefden we enige tijd in "Bronbeek". Ook hier dwong weer tijdnood ons de duur van het bezoek te beperken om op tijd weer in restaurant 'Het Jagertje' te zijn voor het diner. Dit viel geweldig in de smaak, waarna we voldaan huiswaarts koersten, onderweg rijkelijk besproeid met hemelwater. Ondanks het slechte weer en de vertraging, mede ontstaan door de deelnemers die niet op tijd bij de bussen waren (reisleider Ype had soms het "swit yn é hänneren") bleef de stemming er in en mogen we op een geslaagde dag terugzien.

Oant in oare kear!

Ide de Jong

Bijeenkomst gemeente Smallingerland

Zoals u waarschijnlijk al in de krant hebt kunnen lezen is het ons niet gelukt om voor de Indiëgangers, woonachtig in Smallingerland, in samenwerking met het gemeentebestuur een middag te organiseren zoals we dat ook in verschillende andere gemeenten hebben gedaan. Het gemeentebestuur was ons op verschillende punten wel ter wille, maar op het financiële terrein konden we het niet eens worden en hebben wij het af moeten zeggen. Jammer!

Ondertussen proberen Indiëgangers in Smallingerland op eigen initiatief een middag te organiseren en we hopen dat ze daarin slagen. De kosten per persoon zullen waarschijnlijk aanmerkelijk hoger zijn dan wij voor ogen hadden.

Regionale bijeenkomsten

Onze eerste bijeenkomst dit seizoen op 13 oktober te Wouterswoude leverde een bomvolle zaal op. De heer P. Zijlstra vertoonde een diaserie van het huwelijk van zijn neef met een Indonesische dame. Het huwelijk werd voltrokken op Kalimantan (wij noemden het Celebes). De heer Zijlstra bleek een boeiend verteller en hij had daardoor van de zaal de volle aandacht.

Degene, die deze bijeenkomst niet heeft kunnen bezoeken, kan nog terecht op onze volgende bijeenkomsten in een andere regio.

Acceptgiro's

Binnenkort zal de acceptgiro voor de contributie weer bij u in de bus vallen. Dit jaar hebben weer enige leden verzuimd om te betalen. Na enige aanmaningen zonder resultaat, hebben we ze uit de administratie moeten verwijderen en dat vinden we erg jammer.

Tenslotte

Het is nog vroeg wanneer ik dit schrijf (midden oktober), maar wanneer u dit leest is het de tijd er voor: namens ons bestuur wens ik u en uw familie goede Kerstdagen en een voorspoedig 1999.

Zolang onze gezondheid het toelaat blijven wij, als bestuur, uw belangen in het komende jaar ook weer behartigen.

Henk Leeman

Noord-Brabant Oost

Secr. J. v.d. Ham
De Kraan 60
5056 EC Berkel Enschoot
Tel. 013-5400380, Fax 013-5400381

Eén jaar na de presentatie van het veteranenboek "Tabeh Orang Someren", werden de namen van de 7. in Indië gesneuvelde, Somerense militairen vereeuwigd op een fraai uitgevoerde bronzen plaquette aan de muur van het gemeentehuis. Het was wederom een prachtig initiatief van de Werkgroep Stichting Oud-Indiëgangsters Someren, die op een grote steun kon rekenen. In een recordtijd van een half jaar werd het project afgerond. Het gemeentehuis was, evenals vorig jaar, te klein voor de talrijke belangstellenden. Onze voorzitter sprak een woord bij de onthulling, die door ooggetuigen van één der gesneuvelden werd verricht.

Tot slot werd door een neef van één der gesneuvelde militairen de "Last Post", op zeer indrukwekkende wijze, geblazen.

Hopelijk is het een kleine troost voor de familieleden, dat de namen van hun dierbaren op deze wijze nog heel lang zullen voortleven in de hechte gemeenschap, waaruit ze voortkwamen.

10 september: 3e grote reünie in Oirschot

De stemming onder de ca. 325 aanwezigen zat er al vanaf het begin goed in. Tijdens zijn openingstoespraak werd door onze voorzitter het 1300 lid, de heer A. Timmermans (Kon. Marine) uit Kaatsheuvel, met zijn echtgenote voor het "front van de troep" gehaald om een attentie van het Bestuur in ontvangst te nemen.

De motivatie van dhr. Timmermans om lid van de VOMI te worden was duidelijk. Hij vond dat de VOMI zich zo goed had ingezet - en nog inzet - voor o.a. de f 1000,- uitkering.

Het optreden van Wieteke van Dort was wederom verrassend en geheel anders dan de vorige keren; zij wist de zaal opnieuw erg enthousiast te maken.

Na de goed verzorgde maaltijd werd in de namiddag een grote loterij gehouden met enorm veel prijzen, zodat velen met een mooie prijs huiswaarts keerden.

Wij konden op deze bijeenkomst nog een achttal nieuwe leden inschrijven en dit verhoogde de feestvreugde nog meer.

PR-activiteiten voor de VOMI-verenigingen

Leden van ons bestuur waren, met propaganda-materiaal, aanwezig bij de reünie van het OVW-bataljon 1-3 RI en het onderdeel 17 BI (Nieuw-

Guinea). Uiteraard konden wij weer een aantal nieuwe leden inschrijven, ook voor andere verenigingen en er werd zelfs een lid, in Engeland woonachtig, geboekt voor onze vereniging Noord-Brabant Oost. De uitgedeelde "Sobats" vonden gretig aftrek en wellicht volgen hieruit nog nieuwe aanmeldingen.

Draaginsigne Gewonden

Op 5 oktober was onze voorzitter aanwezig bij de uitreiking van deze onderscheiding aan 3 inwoners van Eindhoven, alle 3 zelfs VOMI-lid. Hun namen vindt u elders in dit blad. De uitreiking geschiedde op stijlvolle wijze en werd verricht door burgemeester Welschen van Eindhoven. **Regiobijeenkomst in Veldhoven** Op 13 oktober hielden wij een contactmiddag - voor de eerste keer in Veldhoven - in de zaal van "L'Union Fraternelle" ('Sobat-club' in het Frans). Een middag, die zoals altijd, een goede opkomst kende en een hartelijke sfeer uitademde. We waren weer echt 'onder elkaar'. Nieuwe leden levert zo'n middag ook altijd weer op.

J. v.d. Ham

Noord-Brabant West

2e secr. mev. M.C.A. Looyen-van Reusel, Cameedijk 1
4706 EG Roosendaal
Tel. 0165-560546.

Het Roosendaals nieuws

Zie elders in de "Sobat".

Bijeenkomst in Breda

Op 23 september kwamen we weer bijeen in zaal Doornbos. Zoals altijd op al onze bijeenkomsten zat ons bestuurslid, P. van Oosterbosch, weer achter het bekende tafeltje om toezicht te houden op het invullen van de presentielijsten en het verstrekken van een koffiebon.

Zoals gebruikelijk opende onze voorzitter de bijeenkomst met de herdenking van onze overleden sobats waarbij hij memoreerde dat in de laatste paar weken vier van onze sobats waren heengegaan. Voorts gaf hij ook de laatste informatie over VOMI-Nederland.

Ons bestuurslid, J. Malipaard, informeerde naar mogelijke belangstelling in 1999 voor een excursie met de boot vanuit Willemstad naar Rotterdam v.v.

De families Blokland en Gulickx hadden weer voor de hapjes en prijzen voor de loterij gezorgd. Hartelijk dank.

Het was een gewone praatmiddag, maar als je goed om je heen kijkt, blijkt dat de mensen daar behoefte aan hebben. Het was onze laatste bijeenkomst in Breda, want het volgende

jaar houden we deze bijeenkomsten in zaal 'Marktzicht' in Prinsensbeek.

Bijeenkomst in Zevenbergen

Op 20 oktober was er weer een druk bezochte bijeenkomst in de gezellige zaal van onze sobat Aarts. Er waren bijna 100 personen aanwezig. Onze voorzitter leidde op zijn welbekende wijze de gezellige bijeenkomst, terwijl de secretaris nog wat informatie verstrekke over de ledenwerfactie in het nieuwe jaar. Voorts werd de aandacht gevraagd voor ons nieuw 'onderkomen' in Zegge, alwaar op 19 november onze eerste kennismaking zal plaats vinden met voor de liefhebbers de gelegenheid voor een dansje. J. Malipaard verstrekke uit zijn verzameling van historische gegevens wat informatie over het wel en wee van de 35e Hupva en 3-2 R.I. De families van Dongen en Machielse hadden weer voor leuke prijsjes gezorgd en samen met Piet Bosselaar en Jan van Dorst werd de loterij verzorgd. De familie Aarts brachten weer de consumpties en de lekkere hapjes rond. Alles bij elkaar was het weer een gezellige middag. Dank aan onze medewerkers.

Onderscheiding

Op 19 aug. jl. is tijdens de jaarlijkse reünie van de voormalige 'Speciale Troepen' uit Indonesië (de huidige Commando's) het Mobilisatie-Oorlogskruis uitgereikt aan de heer J.N. Krijgsman te Roosendaal door de Korpscommandant Lt. Kol. O. van Wiggen van het K.C.T. (Korps Commando Troepen) op de Cort Heyligerskazerne te Bergen op Zoom. Ingezonden door mevr. W.M. Krijgsman-Seljeé te Roosendaal.

In Memoriam

Tussen 15 oktober 1997 en heden (22 okt. 1998) hebben we helaas afscheid moeten nemen van een 14-tal van onze leden en wel met name van:

C. van Dis	- Fijnaart;
A. de Bont	- Oud-Gastel;
J. van Geel	- Bergen op Zoom;
C. Farla	- Breda;
A. Jansen	- Breda;
J. Wouters	- Breda;
M. Broere	- Zevenbergen;
P. Bauw	- Bergen op Zoom;
P. Breugelmans	- Roosendaal;
J. de Bot	- Bergen op Zoom;
J. van Vlimmeren	- Standdaarbuiten;
J. de Leeuw	- Rijsbergen;
C. Brouwers	- Strijbeek;

Mogen wij de nabestaanden de menselijke troost en sterkte toewensen met de verwerking van dit verlies. Laten wij hen niet vergeten.

Nieuwjaarsbrief

In het begin van het nieuwe jaar zult u allen onze nieuwjaarsbrief ontvangen met wat gegevens over het afgelopen jaar en onze geplande activiteiten in de eerste helft van het nieuwe jaar. Tevens is hierbij ingesloten de bekende accept-girokaart voor de contributie 1999. Verzoeken deze girokaart zo spoedig mogelijk verder in te vullen en te verzenden. Bij voorbaat mijn dank.

Nieuwjaarsbijeenkomst

Op dinsdag 12 januari a.s. houden wij onze nieuwjaarsbijeenkomst in de zaal van onze sobat Aarts, Stationsstr. 37 te Zevenbergen. **Aanvang 13.30 uur.** Noteer deze datum in uw agenda. Tot slot maak ik, namens het bestuur, van deze gelegenheid gebruik al onze leden en hun partners een goed en vooral een gezond 1999 toe te wensen.

Mevr. M.C.A. Looyen-van Reusel

Noord-Holland

Secr. E. Pereboom
Postbus 2163
1000 CD Amsterdam
Tel. 020-6148804.

Regio bijeenkomsten

Op 5 oktober 1998 hielden wij een bijeenkomst in Heemskerk in de horecagelegenheid 'Jansheeren'. 125 Sobats met partners hadden aan onze oproep gehoor gegeven. We hadden dan ook een stampvolle zaal. Na de herdenking van onze gevallen vrienden in Indië en de ons daarna ontvallen kameraden was er gelegenheid met het bestuur van gedachten te wisselen. Hoewel de meeste vragen over de f 1000,- nu wel gesteld en beantwoord zijn, vond er toch nog een goede gedachtenwisseling plaats. Daarna ging de bar open en omdat onze vereniging in oktober 12 1/2-jaar bestond, had het bestuur voor de aanwezigen een verrassing in petto, door de eerste twee consumpties voor rekening van de vereniging te laten komen. Verder had het bestuur om het feestelijk karakter van deze bijeenkomst te onderstrepen de zangeres

Eve Ann uitgenodigd, die met haar optreden in april bij het 10-jarig bestaan van VOMI Utrecht al indruk had gemaakt. Haar optreden viel bij de aanwezigen zeer in de smaak. Max en Han zorgden voor de muzikale omlijsting.

Na de lunch werd de video-film vertoond over het mitrailleur-bataljon gemaakt door Klaas Ortelee. Na de verloting, onder leiding van de voorzitter, gingen de gasten om ± 16.00 uur tevreden naar huis.

Op 21 oktober hadden wij een bijeenkomst in Amsterdam.

75 Sobats en/of partners bezochten deze bijeenkomst. Het was al weer de derde keer dat wij in de kantine van de korfbalclub 'Rhoda' aan de Willinklaan onze bijeenkomst hielden. De meeste sobats konden de locatie dan ook moeiteloos vinden, ondanks de wegomleggingen in Osdorp.

Ook deze bijeenkomst werd begonnen met een herdenking van de gevallen- en de ons ontvallen kameraden. Hoewel het verlies van de ene sobat niet minder is dan de andere, noemde de voorzitter de naam van de week daarvoor overleden sobat Fransje Zwemmer, die alle bijeenkomsten in Amsterdam altijd trouw bijwoonde en er nu niet meer bij was. Na de opening door de voorzitter gaf hij het woord aan het Ere-lid en oprichter van de VOMI, Jaap in den Berken, die uiteenzette dat hij via zijn vroegere Regiment 'Stoottroepen', via de BNMO en enige andere instanties, actie voert om op het

Veteranenplatform druk uit te oefenen de weduwen van de overleden veteranen in het bezit te stellen van de veteranenpas van hun man en indien dat al niet gelukt de weduwen in elk geval gratis vervoerbewijzen te verstrekken om de reünie van hun man's onderdeel, alsmede de dodenherdenking in Roermond te kunnen bijwonen. Het behoeft geen betoog dat dit sympathieke streven de instemming van bestuur en leden van VOMI Noord-Holland heeft.

Om te beginnen zegde het bestuur bij monde van de voorzitter toe om op de eerstvolgende jaarvergadering (maandag 12 april 1999) in de Marinekazerne de leden voor te leggen om de contributie van de weduwen van overleden sobats, die lid van onze vereniging willen blijven, voor rekening van de vereniging te laten komen.

Na de goed verzorgde lunch werd een film vertoond, gemaakt door één van de leden van het bataljon 3-7 RI, aan de hand van ontvangen foto's over de periode van genoemd bataljon in Indië. Daarna volgde nog een loterij. Om 16.00 uur werd de bijeenkomst gesloten. De muziek werd verzorgd door Max en Han en de zang wederom door Eve Ann.

Regio-bijeenkomst Schagen

Als deze "Sobat" bij u in de bus valt, is de regio-bijeenkomst van Schagen op woensdag 25 november al weer verleden tijd.

Regio-bijeenkomst Bussum

Op woensdag 20 januari 1999 houden we weer een bijeenkomst in de Palmkazerne voor onze leden in het Gooi en Amstelveen en voor die leden die te kennen hebben gegeven voor alle bijeenkomsten te willen worden uitgenodigd.

Jaarvergadering

Het ligt in ons voornemen op maandag 12 april 1999 een reünie te houden in de Marine-kazerne. Tijdens die reünie wordt tevens de jaarvergadering van VOMI Noord-Holland gehouden. Voor die bijeenkomst krijgen alle leden van onze vereniging een uitnodiging.

Oproep

Wij roepen de leden op om overlijdensberichten te zenden naar L. Harmsen, Egelantierlaan 26, 2015 KJ Haarlem. Tel. 023-5240010 en mutaties als adreswijzigingen naar onze leden-administrateur N. Kuyt, Snuiverstr. 91, 1561 HC Krommenie. Het zenden naar andere adressen dan hierboven genoemd, leidt tot vertraging en misverstanden.

Excuus

Ons welgemeend excuus gaat naar de familie van de op 5 mei 1998 overleden lid R. Heynis, Wilhelminastr. 13, 1541 GM te Koog a/d Zaan, wiens naam tot twee keer toe in de rubriek 'In Memoriam' stond en foutief vermeld werd.

E. Pereboom

Rivierenland/Oost Gelderland

Secr. R.W. Gosselink
Koekoekstr. 43

3815 SH Amersfoort
Tel. 033-4724090.

Onthulling plaquette Nijmegen

Voor een verslag van de herdenkingsplechtigheid en tevens onthulling naam-plaquette bij het gedenkteken op 11 september jl. in Nijmegen zie elders in deze 'Sobat'.

De contributie 1999

Het overgrote deel van onze leden heeft inmiddels de contributie, waarbij begrepen het abonnement op ons tijdschrift 'Sobat', voldaan. Vanaf deze plaats onze welgemeende dank voor de vlotte medewerking. De leden, die de accept-giro nog ergens in een lade hebben liggen, verzoeken wij die tevoorschijn te willen halen en tot betaling over te gaan. Waarom nog langer gewacht?

Zakagenda 1999

Langzamerhand is het een gewoonte geworden, want ook dit jaar konden wij bij de toegezonden accept-giro onze zakagenda insluiten voor al onze leden, ultraard voorzien van ons logo en naam op de blauwe omslag. En nu zitten we te piekeren wat voor agenda we voor het jaar 2000 zullen nemen. Want laten we eerlijk zijn: zo iets beleef je maar eens in je leven. Dus als het maar even kan, maken we er iets van.

Bevrijdingsdag 5 mei

Het defilé op 5 mei in Wageningen wordt steeds grootser, we hebben dat (voorzover we er niet bij waren) op de TV kunnen zien. De VOMI was present met een werkelijk keurig peloton en oogste veel applaus en waardering. Wel jammer dat het 'maar' een peloton was. Laten we tonen dat we de grootste veteranen-organisatie zijn door er op woensdag 5 mei 1999 een bataljon van te maken. We deden al een oproep waar spontane reactie op kwam, maar we verwachten nog veel meer deelnemers. Dus: meldt u nu aan via onze secretaris. Alle noodzakelijke informatie krijgt u t.z.t. thuis.

3 juni onze reünie!?

In onze novemberbrief en in de 'Sobat' van december 1997 schetsten wij de situatie en problematiek in de Oranjekazerne te Schaarsbergen, waardoor wij dit jaar genoodzaakt waren onze reünie in Ede en Apeldoorn te houden.

Zekerheidshalve hebben wij ons recentelijk toch weer tot het Garnizoen Arnhem gewend, mogelijk zou hun standpunt gewijzigd kunnen zijn. En ja, inmiddels kregen wij bericht dat in principe toestemming wordt verleend om op donderdag 3 juni 1999 onze reünie op dat vertrouwde terrein te houden.

Ten aanzien van de faciliteiten schijnt er het één en ander veranderd te zijn, daarover wachten wij op nadere informatie, die van wezenlijk belang is, niet alleen voor ons, maar voor alle veteranen-organisaties. Zodra daarover uitsluitel is ontvangen zal een definitieve beslissing genomen worden en u kunt nadere informatie verwachten.

Th.J. Koning

Utrecht en 't Gooi

Secr. A.J.B. Martens
Chico Mendesstr. 67
3573 AW Utrecht
Tel. 030-2716895.

In de vorige 'Sobat' stond vermeld dat er op 30 oktober een bijeenkomst zou zijn in de Kromhoutkazerne te Utrecht. Maar ook daar is de ontmanteling van het leger een feit geworden. Een groot deel van de kazerne is een onderkomen voor studenten, inclusief de kantine (De Vierpoot). De ruimte die nu tot onze beschikking staat is het 'Vossegat', maar met veel minder ruimte. Dus niet geschikt voor onze reünie. Gelukkig mochten wij uitwijken naar de Korporaal van Oudheusdenkazerne te Hilversum en wel op vrijdag 13 november. Als u dit leest is de bijeenkomst al geweest en de animo daarvoor is enorm. Daarover in de volgende 'Sobat'. We naderen, wat onze leeftijd betreft, de gevarenszone. Dit is merkbaar aan de overlijdens-gevallen van diverse leden.

Als het secretariaat tijdig op de hoogte is gebracht van een overlijden, dan geven we met enkele sobats daar aandacht aan. Dit gaat gepaard met een bloemstuk met rood-wit-blauw lint namens alle sobats van Utrecht en 't Gooi. Graag zou ik zien dat er meer mensen van onze vereniging daar bij aanwezig konden zijn. Ik doe dus een beroep op u en laat mij dit weten. Hartelijke groet van uw secretaris.

A.J.B. Martens

Zeeland

Secr. J. Kloet
Veldzichtweg 4
4456 RN Lewedorp
Tel. 0113-812391.

Reis Belgische Ardennen

21 September was de dag van vertrek van bovengenoemde reis. Onze eerste stopplaats was Vielsalm, een mooi ski-gebied, alwaar we onze lunch gebruikten. Via het mooie landschap naar Bastogne, waar we het oorlogsmuseum hebben bezocht. Daarna naar ons hotel in Bouillon, alwaar we rond half vijf aankwamen.

De kamers vielen wat tegen, maar de bedden en toiletten waren naar behoren. Het eerste diner was ook niet voor allen "je van het". Dat is de volgende dag echt recht gezet.

De 2e dag hebben we 's morgens de Burcht bezocht. 's Middags een alternatieve route gereden door het mooie gebied met een chauffeur/reisleider, uit de kunst. Net zo goed kan - maar beter niet.

De 3e dag reden we, na een goed ontbijt te hebben gehad, via Louguyon en de heuvels van Etain naar Verdun. Een prachtig stadje, dat tijdens de eerste Wereldoorlog van de kaart was geveegd. Tal van monumenten herinneren aan die strijd. Met een mooie tocht langs de Meuse via Damvilleers terug naar Bouillon.

De 4e dag zijn we vertrokken naar Orval met de gelijknamige Abdij, die we bezocht hebben. Er was voor een treintje gezorgd, zodat we het stadje konden bekijken, een prachtige rit. 's Avonds ons afscheidsdiner, het was prima - vlammend zelfs.

De 5e dag, na afscheid te hebben genomen van het hotelpersoneel, ging de reis naar Brussel, alwaar we het Koninklijk Paleis bezochten.

Vervolgens naar het hotel President World Trade Center. Dat was luxe en perfect geregeld. Na een rondje Brussel, langs de Koninklijke tuinen en het andere paleis, reden we via Antwerpen naar Hulst voor onze laatste koffietafel en een gezamenlijk borreltje. Dit was het einde van vijf prachtige dagen. Het was een fijne groep mensen, altijd op tijd en geen gezeur, aldus Rinus Kramer.

In Memoriam

We hebben afscheid moeten nemen van Wim Boon (7e AAT). Na een lang-

durige ziekte is hij op 11 okt. overleden. Wij wensen zijn echtgenote de warmte en de liefde van zijn naasten toe om dit verlies te dragen.

Het bestuur wenst een ieder een vrolijk en gelukkige Kerst, een goede jaarwisseling en een heel voorspoedig en gezond 1999 met allen die u lief en dierbaar zijn.

J. Kloet

Zuid-Holland Noord

Secr. J. Ausma
Lisztstr. 117
2551 TC Den Haag
Tel. 070-3976413.

De regiobijeenkomst voor Den Haag en omstreken werd op 20 oktober in de Frederikkazerne uitstekend bezocht. Ruim 100 oud-Indiëgangers waren aanwezig en dat leverde ca. 10 nieuwe leden op. Ook waren 4 Vomi-leden bereid als regio-vertegenwoordiger op te treden, waardoor het bestuur voor deze regio thans een goede bezetting heeft.

Op 21 oktober kreeg ons lid, de heer J. Borst uit Leimuiden, in het gemeentehuis te Rijnsaterwoude het Draaginsigne voor Gewonden en werd uitgereikt door burgemeester van Beek.

De onthullingen in Zoetermeer en Maassluis op 19 resp. 26 september hadden grote belangstelling. Een verslag hierover treft u elders aan.

Op 6 januari 1999 zal onze nieuwjaarsbijeenkomst worden gehouden. Vanwege de centrale ligging hebben we weer gekozen voor het Valkenhorst-theater van de Vliegbasis Valkenburg. Deze lokaliteit ligt tegenover de ingang van het vliegveld, vanaf Wassenaar dus links en vanaf Katwijk rechts van de weg. Het adres is Wassenaarweg 75. Vanaf 14.00 uur bent u van harte welkom. Zoals in de nieuwsbrief is vermeld, is dit tevens een regiobijeenkomst voor de Bollenstreek en Leiden.

Op 23-2-1999 is een regio-bijeenkomst gepland in zaal 'De Bron' in Alphen a/d Rijn en op 24-2-1999 in de 'Schietbaan Zoetermeer', Voorweg 54A te Zoetermeer.

Met de genoemde nieuwsbrief heeft u een acceptgirokaart voor 1999 ontvangen. Met een vlotte overmaking doet

u onze penningmeester een groot plezier, waardoor hij ook aan zijn verplichtingen kan voldoen. Het blijkt dat het aan verschillende leden is ontgaan dat onze penningmeester bijna 3 jaar geleden is verhuisd. Voor de goede orde hierbij nogmaals zijn huidige adres:

W.G.L. Topé, Wingerd 5, 2285 JL Rijswijk. Tel. 070-3961998.

Het bestuur wenst u en uw naasten Prettige Kerstdagen en een gezond 1999 toe.

J.W. de Jong

Zuid-Holland Zuid

Secr. A.G.J. Geuzink
Oranjelaan 35
3311 DH Dordrecht
Tel. 078-6130180

Contactbijeenkomst Middelharnis

Welgeteld 305 Vomi-leden en partners kwamen dinsdag 20 oktober jl. naar Middelharnis om in 'Het Prieel' van Partycentrum 'De Staver' met elkaar de dag door te brengen. Bij koffie met gebak verwelkomde afdelingsvoorzitter Ger de Jong alle aanwezigen. Na hem volgde de heer Jordaan, manager van Partycentrum 'De Staver' die na een korte, doch warme rechttoerechtaan speech de harten van allen won en de handen op elkaar kreeg.

De grote animator van deze dag, sobat Teun van Kempen, ontving als dank voor zijn aanzet een Vomi-schild uit handen van Ger de Jong en de heer Jordaan kreeg een sawahtrapper uitgereikt. De opzet van deze dag was om deze naar vrije keuze in te vullen, zich vrij te bewegen en al dan niet gebruik te maken van faciliteiten, zoals verwarmd overdekt zwembad met whirlpool, bowlingbanen, sporthal (waar getennet kon worden), bar en ruimten om onderling te praten. De aanwezige VOMI-toko en Wim's Militaria waren aanwezig en trokken de nodige belangstelling. Velen verspreidden zich over de diverse ruimten en alles vond plaats in een ongedwongen en ontspannen sfeer.

Omstreeks 12.45 uur werd de lunch aangekondigd door dhr. Jordaan die, gewapend met een stoffer en blik als gong dienende, de aanwezigen verzocht zich over twee ruimten te verdelen om zo een soepel verloop te bewerkstelligen bij de uit-

gifte van soep, diverse broodjes, salade, beleg en wat hier verder bij hoort. In redelijk korte tijd waren allen voorzien van het nodige om de inwendige mens te versterken en gedurende ruim een uur was het eten geblazen, afgewisseld met praten of in omgekeerde volgorde. Na de lunch verspreidden allen zich weer. Er werd die dag driftig gebruik gemaakt van de bowlingbanen en de kreten waren niet van de lucht als, 'met enig geluk', alle 12 kegels omgegooid werden. Het zwembad was speciaal voor ons op een aangename temperatuur gebracht en trok de nodige liefhebbers, die badpak of zwembroek hadden meegenomen. In de verzonden uitnodiging stond o.a.: 14.30 uur Entertainment. WAT? Verrassing! Deze bleek te bestaan uit een mandoline-ensemble, bestaande uit een twintigtal dames, één heer en de dirigent. In de ruime sporthal, waar stoelen opgesteld stonden, speelden zij in een tweetal optredens klassieke werken van Mozart en Schubert en populaire vertolkingen van o.a. Theodorakis en Spaanse dansen. Voor en na de pauze werden ook een aantal oud-Hollandse liedjes ten gehore gebracht die, onder bekwame leiding van de dirigent, door de zaal werden meegezongen. Een warm applaus en bloemen voor het gehele ensemble waren de beloning voor de hoge graad van bekwaamheid die aan de dag werd gelegd. Het aandeel van het bestuur Zuid-Holland Zuid beperkte zich tot het verzenden van de uitnodigingen en de zorg om de deelnemers te ontvangen. De algehele verzorging van deze dag was in handen van de heer Jordaan en personeel van 'De Staver'. Samen met Teun van Kempen komt hen de eer toe dat deze dag inhoudelijk voortreffelijk verliep. De geluiden die wij deze dag opvingen varieerden van 'gezellig', 'ongedwongen' tot 'ontspannen' en gaf ons de indruk dat iedereen het naar de zin had. En daarmee was ook ons doel bereikt: het onderlinge contact te bewerkstelligen en te verstevigen. Wellicht voor herhaling vatbaar.

Activiteitenprogramma 1999

Agenda contactmiddagen

Dinsdag 16 febr. Wijkcentrum 'Noord', Winston Churchillaan 27, 3202 GN Spijkenisse. Zaal open 13.00 uur. Aanvang: 13.30 uur.

Sluiting: 17.00 uur. Evenement wordt nader ingevuld. Parkeerruimte aanwezig. Aansluitende busverbinding van Metro station Spijkenisse Centrum.

Woensdag 24 maart. Hervormd Centrum "t Anker", Emmastr. 49, 2802 LA Gouda. Zaal open 13.00 uur. Aanvang: 13.30 uur. Sluiting: 17.00 uur. Evenement wordt nader ingevuld. Parkeerruimte aanwezig. Voor openbaar vervoer bushalte zorgcentrum 'Korte Akker'.
Dinsdag 13 april. Ledenvergadering. Zalen- en Partycentrum 'Rustburch', Strevelsweg 760, 3083 AT Rotterdam. Zaal open: 13.00 uur. Aanvang: 14.00 uur. Sluiting: 16.30 uur. E.v.t. vertoning video Monument Rotterdam (verkorte versie).

Openbaar vervoer: metro of bushalte Zuidplein. Betaald parkeren garage Zuidplein of indien mogelijk bij de 'Rustburch'.

Dinsdag 27 april. Zalencentrum 'De Vonkenberg', Stoop van Zwijndrechtstraat 2, 3331 GV Zwijndrecht. Zaal open: 13.00 uur. Aanvang: 13.30 uur. Sluiting: 17.00 uur. Optreden van het harmonie-orkest SOREO (als sluitstuk van het verenigingsjaar 1998-1999). Parkeren in de directe omgeving van de 'Vonkenberg' en bij het winkelcentrum 'de Passage', Burg. Jansenlaan.

Nieuwjaarsreceptie

Deze zal worden gehouden op dinsdagmiddag 12 januari 1999 in Partycentrum 'The Bridge', Parkweg 1-3, Papendrecht. Zaal open: 13.30 uur. Aanvang: 14.00 uur. Sluiting: 16.30 uur. Parkeergelegenheid in de directe omgeving.

Reis-informatie. Per auto: A 15 afslag Papendrecht. Bij eerste stoplicht links af; bij tweede stoplicht recht door, daarna 1e straat links. Per openbaar vervoer: Busdiensten ZWN (Zuid-West Nederland) vanuit Rotterdam Kralingse Zoom, Dordrecht, Gorinchem en andere omliggende plaatsen. Uitstappen bushalte tenniscentrum Oost.

Advies: Noteer alvast dinsdagmiddag 12 jan. 1999.

Excursie 1990. Het bestuur Zuid-Holland Zuid heeft contacten gezocht en inmiddels toestemming verkregen om in het voorjaar van 1999 een dag-excursie te maken naar de Marinierskazerne te Doorn. Afhankelijk van het aantal belang-

stellenden dat zich te zijner tijd hiervoor zal opgeven wordt nader bepaald of hiervoor één dag dan wel twee dagen zullen worden uitgetrokken. Vele VOMI-leden zijn enkele jaren al eens op bezoek geweest bij de Mariniers en dus leek het ons leuk dit weer eens te herhalen. Hoe het programma het er op die dag(en) uit zal zien valt momenteel nog niet te zeggen, doch hierover volgen in de komende 'Sobat'-nummers nadere mededelingen.

Allen prettige Kerstdagen en een Voorspoedig 1999.

H.C. Clasquin

Canada

Secr. D. Walinga
12 Leacrest Street, Bramalea
Ontario, CANADA, L6S 3K6
Tel. (905)-457-8782
Fax (905)-457-8929.

Eerste lustrum VOMI Canada

Vomi veteranen en genodigden, totaal 245 personen, verzamelden zich eind oktober in de grote zaal van 'Holland Christian Homes' in Brampton om de dag te vieren dat 5 jaar geleden VOMI Canada (USA) opgericht werd.

Het succes om in slechts enkele jaren een dergelijk groot aantal oud Indië-veteranen als lid te boeken moet toegeschreven worden aan het energieke werk van secretaris D. Walinga. Martha Bosscher van de Roadrunner's-catering had niet alleen gezorgd voor een nasi-, bami- en satelunch, maar was er ook bij de inschrijving voor ieder een kop koffie en een goed stuk slagroomgebak. Voorzitter Wim Wiersma verwelkomde de oud-strijders, waaronder de voorzitter van de Hamilton Wapenbroeders, Chris Kruter en zijn vrouw Willie, en de voormalige voorzitter van de Dutch Marine-veterans, Piet Duyn en echtgenote Miep. Na een minuut stilte, waarbij de gedachten gingen naar de 6000 in Indonesië gesneuvelde Nederlandse militairen, gaf de voorzitter het woord aan secretaris/penningmeester D. Walinga, die vlot door de lijst van de onder-afdelingen ging, waarna het financiële rapport met hand opsteken werd goedgekeurd.

Foto: Wim van Duyn
van L naar R: Piet Klaver; Fred Rijpstra; Siebe Kloosterman; Bram Masclé; Jacob Kuiken; John van Schaik; John Kamminga.

Vice-voorzitter Joop Huisman maakte het resultaat bekend van de verkiezingen, wat geen verandering in de samenstelling van het bestuur bracht. Voor de lunch werd een film vertoond over de bevrijding van 2238 Nederlanders die tijdens de Japanse bezetting in kampen geïnterneerd waren en na VJ-day (Victory Japan) in augustus '45 opnieuw gearresteerd werden (nu door nationalistische Indonesiërs) en overgebracht werden naar de Soerabaja gevangenis aan de Werfstraat, alwaar zij door het kordate optreden van de voormalige KNIL-officier Jacobus Boer bevrijd werden.

Boer leende hiervoor een tank van de vijfde Britse Divisie en kreeg hulp van een aantal Gurka's.

De middag werd besloten met het optreden van de Melati Vocal Group onder leiding van Margie Cornelisz en was het daarna de beurt aan de in Bandung geboren Indonesisch-Canadese danseres Methya Aristanto, die solo met de bekende gracieuze Javaanse hand-, arm- en hoofdbewegingen o.a. de Peacock en Panji Semirang voordroeg en werd haar optreden afgewisseld door de danseres van de Melati volksdansgroep.

VOMI Canada verliest door overlijden ieder jaar enkele sobat's. Toch stijgt het aantal leden constant daar

nog maandelijks nieuwe oud-strijders zich aanmelden. Bij de laatste telling stonden 424 'Indiëgangers' op de ledenlijst.

Wim van Duyn

Limburg

Secr. L.C. Zéguers
Zonstraat 118
6463 AE Kerkrade
Tel.: 045-5454013.

Het jaar 1998 neigt ten einde. Sinds de vorige sobat hebben we nog drie veteranenbijeenkomsten gehouden, te weten in Weert, Beringe en Heerlen. In Beringe waren ook een aantal oud-Nieuw-Guineagangers aanwezig, die zich na afloop van de bijeenkomst spontaan als lid hebben aangemeld. Het bestuur heeft hen hartelijk welkom geheten, daarbij de hoop uitsprekende op een goede en prettige samenwerking en dat er nog vele oud-Nieuw-Guineagangers dit goede voorbeeld mogen volgen. Inmiddels is het programma voor 1999 zo goed als rond en elk lid ontvangt dit bij de zogeheten december-mailing, alsook de acceptgirokaart voor het betalen van de contributie voor 1999, waarvan vooral de penningmeester hoopt dat men het contributiebedrag zo snel mogelijk overmaken zal.

Behalve onze jaarvergadering, reünie en de diverse veteranenbijeenkomsten staan ook weer de excursies naar Normandië, Berlijn en de AWACS-vliegbasis op het programma voor 1999.

Tenslotte wenst het bestuur iedereen nog prettige feestdagen en een gelukkig en gezond 1999 toe, met dank voor de ondervonden medewerking in het nu bijna achter ons liggende 1998 en de hoop en het vertrouwen op eenzelfde medewerking voor het komende jaar.

L.C. Zéguers

Uitreiking Draaginsigne Gewonden

Nieuwerkerk aan den IJssel

In aanwezigheid van zijn kinderen en familie heeft de heer P. den Besten uit Nieuwerkerk aan den IJssel, namens de Minister van Defensie, uit handen van Burgemeester A.F. Bonthuis op 23 september jl. het Draaginsigne Gewonden ontvangen.

Tijdens een korte plechtigheid in de Raadzaal memoreerde de burgemeester in zijn speech aan de periode dat de heer Den Besten van 1949 tot en met 1951 als A.A.T. chauffeur in het voormalig Nederlands-Indië bij de Koninklijke Landmacht heeft gediend. Tijdens de zogeheten 2e

Politionele Actie op West-Java, tussen Garoet en Coeteboemi, reed hij in een ambulance en werd plotseling beschoten door de vijand. Hierdoor raakte hij gewond aan zijn rechter onderbeen. Nadat de burgemeester de heer Den Besten het Draaginsigne had opgespeld sprak de Vice-voorzitter van de VOMI afd. Zuid-Holland Zuid, de heer Herman Schox, de gedecoreerde toe en sprak van een terecht erkenning na vijftig jaar voor een veteraan, die gestreden had voor zijn vaderland.

Zuid-Holland Zuid

